

RISE
RESEARCH & ADVISORY

bcc hub

FINTECH
CENTER

tarlan.

Fintech in Kazakhstan

Жылдық ұлттық зерттеу 2026

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ ДЕМЕУШІЛІГІМЕН

RISE Research & Advisory – Орталық Еуразияның технологиялық нарықтары мен жаңа цифрлық экономикасына маманданған тәуелсіз зерттеу және консалтингтік агенттік. RISE негізгі нарықтық сигналдарды анықтап, оларды дәлелді аналитика мен практикалық ұсыныстарға айналдырады. Бұл бизнеске, инвесторларға және мемлекеттік мекемелерге ақпараттандырылған стратегиялық шешімдер қабылдауға көмектеседі.

Айнұр
Жантурина

Әсел
Абдрахманова

BCC Hub – Bank CenterCredit тобының технологиялық және өнімдік компаниясы. Ол топтың банк инфрақұрылымын – Open API, ЕРК оркестрлеу қозғалтқышы және white-label банк платформаларын – өнім ретінде Орталық Азиядағы банктер мен цифрлық платформаларға таратады.

Руслан
Еңсебаев

Асқар
Жакенов

Fintech Center – Қазақстан мен Орталық Азиядағы цифрлық қаржыны үйлестіру мен дамытуға арналған тәуелсіз институционалдық платформа. Ол зерттеу, құрылымдық диалог және трансшекаралық интеграция арқылы аймақтық күн тәртібін қалыптастыру үшін нарық қатысушыларын, реттеушілерді және халықаралық серіктестерді біріктіреді. Орталық үш стратегиялық тірек арқылы жұмыс істейді: 1. жылдық есептер, индекстер және саяси қысқаша мәліметтер шығаратын зерттеу және саяси портфолио; 2. жұмыс топтары арқылы салалық ұстанымдарды үйлестіретін нарықтық диалог механизмі; 3. Central Asia Fintech Summit, флагмандық аймақтық форум.

Диас
Саветканов

Tarlan Payments — 2018 жылдан бері нарықта қызмет көрсетіп келе жатқан қазақстандық финтех-компания. Компания банктер мен бизнесті байланыстыратын төлем инфрақұрылымын дамытып, бірыңғай технологиялық платформа арқылы цифрлық төлемдерді қабылдауға және өңдеуге мүмкіндік береді. Негізгі қызмет бағыттарына онлайн-эквайринг, баламалы төлем әдістері және төлем ағындарын басқарудың басқа да құралдары кіреді. Төлем инфрақұрылымынан бөлек, компания күнделікті тұтынушылық сценарийлерді банктік қосымшалар мен цифрлық экожүйелерге біріктіруге арналған кірістірілген сервистер мен шешімдерді әзірлейді.

Андрей
Седенко

Қазақстанның финтех саласы сапалы жаңа кезеңге қадам басуда. Бүгінде еліміз қолма-қол емес және цифрлық төлемдер үлесі бойынша әлемдік көшбасшылар қатарына енді, ал бәсекелестік қызметтердің сапасы, тиімділігі мен инновациялылығы өрісіне ойысты

Соңғы бір жылда елімізде соңғы 30 жылдағы қаржылық реттеудің ең ауқымды реформасы жүргізілді: жаңа Банк заңы, Цифрлық кодекс, Жасанды интеллект туралы заң, бірыңғай банкаралық QR жүйесі, телефон нөмірі арқылы аударымдар, цифрлық теңгенің толыққанды айналымы және АХҚО юрисдикциясымен қатар цифрлық активтерді реттеудің жалпыұлттық режимін енгізу. Бұл шешімдердің жиынтық тиімділігі олардың әрқайсысының шеңберінен шығып отыр: Қазақстан өңірдегі бірыңғай реттеу периметрінде цифрлық қаржының толық стегі – орталық банктің цифрлық валютасы (CBDC), лездік төлемдер, ашық банкинг және цифрлық активтердің реттелетін нарығы бір мезгілде жұмыс істейтін жалғыз юрисдикцияға айналды

Бұл архитектураның артында пайымды философия тұр. Ұлттық Банк базалық қаржылық инфрақұрылымды қоғамдық игілік ретінде – ашық, бейтарап және бәріне бірдей қолжетімді етіп құруда. Мемлекет негізгі арналар мен оларға деген сенімді қамтамасыз етеді, ал банктер мен финтех-компаниялар артықшылықты қолжетімділік үшін емес, осы инфрақұрылымның үстінде өнімдердің сапасы үшін бәсекелеседі

Бұдан арғы дамуды екі бағыт бойынша көреміз. Біріншісі – барлығына бірдей тең ережелер кезінде бірінші санаттағы төлем ұйымдары, цифрлық активтер провайдерлері, цифрлық сақтандыру платформалары және капитал нарықтары сияқты жаңа қатысушыларды интеграциялау арқылы экожүйені кеңейту. Екіншісі – жинақталған қаржылық технологияларды елден тыс жерлерге, ең алдымен, трансшекаралық төлемдер мен активтерді токенизациялау арқылы экспорттау, бұл орайда Қазақстан табиғи географиялық және инфрақұрылымдық артықшылыққа ие. Мақсат – АХҚО пен Alatau City нарық қатысушылары үшін бірыңғай траекторияны қалыптастыратын трансшекаралық есеп айырысулардың, цифрлық қаржының және токенизацияның реттелетін еуразиялық хабын құру

Есеп нарықтың шынайы бейнесін береді және инвесторларға, реттеушілерге әрі нарық қатысушыларына ортақ тұжырымдамалық негізде сұхбаттасуға мүмкіндік береді. Оның қорытындылары жаңа кезеңдегі реттеуші мен нарық диалогының іргетасы болатынына сенімдімін. Ұлттық Банк өз тарапынан осы өсімнің негізін: цифрлық қаржы жүйесінің сенімділігін, қауіпсіздігін және оған деген сенімді қамтамасыз етуді жалғастырады

Бинур Жәленов

Қазақстан Республикасы Ұлттық
Банкі төрағасының орынбасары

Банктік экожүйелер Қазақстан финтехінің алғашқы толқынында жеңіске жетті, ал келесі толқынды инфрақұрылым айқындайды

Қазақстан негізгі ірі банктердің көшбасшылығымен өңірдегі ең цифрландырылған тұтынушылық қаржы нарықтарының бірін қалыптастырды. Банк секторы активтерінің 69%-ы бес банкке тиесілі, ал үш суперапп күнделікті қаржылық қызметтерді толық бақылауда ұстап отыр

Бұл жеке B2C-модельдерге шектеулі орын қалдырады және финтехке бағытталған венчурлық капиталдың белсенділігін біртұтас төмен деңгейде ұстап, pre-seed және seed кезеңдеріне шоғырландырады

Өсу мүмкіндіктері Open Banking, BaaS, кірістірілген қаржы және вертикальды финтехке қарай ойысуда. Жаңа банктік және төлем лицензиялары ауқымды төлем компаниялары үшін лицензияланған челленджер-банктерге айналудың сенімді жолын ашуы мүмкін

Жаңа реттеу және ортақ төлем арналары нарықты қайта құруда

Қазақстан қаржылық реттеуді де, негізгі нарықтық инфрақұрылымды да бір мезгілде жаңғыртуда. Соңғы реформалар банк секторын, цифрлық активтерді, жасанды интеллектті, салық салуды және кең ауқымды цифрлық экономиканы қамтиды, ал бірыңғай QR-төлемдер, телефон нөмірі арқылы аударымдар және цифрлық теңге елдің ортақ қаржылық арналарын кеңейтуде

Қолма-қол ақшасыз төлемдер қазір тұтынушылық төлемдер көлемінің 88%-ын құрайды. Ортақ инфрақұрылым — оның ішінде Digital ID мен Ұлттық антифрод орталығы — қосылу кедергілерін азайтады, бірақ сонымен бірге комплаенс талаптарын арттырады. Финтех-компаниялар үшін нарыққа шығудың анық жолдары жоғары реттеуші жауапкершілікпен қатар жүреді

Цифрлық активтер реттелетін периметрге енді, 2025 жылы транзакция көлемі \$10,6 млрд құрады

АХҚО лицензиясын алған платформалар 2025 жылы \$10,6 млрд көлемінде цифрлық активтер транзакцияларын өңдеді. АХҚО мен ұлттық реттеу режимдерінің параллель жұмыс істеуі және 50-ден астам реттелетін провайдердің болуы арқасында нарық шашыраңқы эксперименттерден ресми қаржылық инфрақұрылымға қарай жылжып келеді

Стейблкоиндер, токенизацияланған шынайы активтер және крипто-төлемдер құмсалғыштағы пилоттық жобалардан коммерциялық енгізу кезеңіне өтуде. Токенизация Қазақстанның ішкі активтерін жаһандық капиталдың кең ауқымды пулымен байланыстыра отырып, өсудің келесі мүмкіндігіне айналуы мүмкін

ЖИ, меншікті деректер және BaaS финтех құндылығының келесі пулына айналуға

Жасанды интеллект эксперименттер кезеңінен Қазақстанның қаржы секторының операциялық деңгейіне ауысуда. Банктердің шамамен 75%-ы кредит беру, алаяқтықтың алдын алу және маркетинг сияқты салаларда ЖИ-ді қолданады, бұл ретте оны енгізу фронт-кеңсе құралдарынан негізгі операциялық процестерге дейін кеңейуде

Сонымен қатар, реттеушілік өзгерістер банктерге BaaS және модульарлы инфрақұрылым арқылы өздерінің технологиялық стектерін коммерцияландыруға мүмкіндік береді. Финтех-компаниялар мен инвесторлар үшін құндылық жеке транзакциялық көлемнен меншікті деректерге, сенімді инфрақұрылымға және платформалық экономиканың масштабына қарай ығысады

МАЗМҰНЫ

- 1 Цифрлық инфрақұрылым және реттеу
- 2 Финтех экожүйесі және нарық қатысушылары
- 3 Banking-as-a-Service
- 4 Цифрлық активтер
- 5 Жасанды интеллект

1-БӨЛІМ

1

Цифрлық инфрақұрылым және реттеу

FINTECH IN KAZAKHSTAN 2026

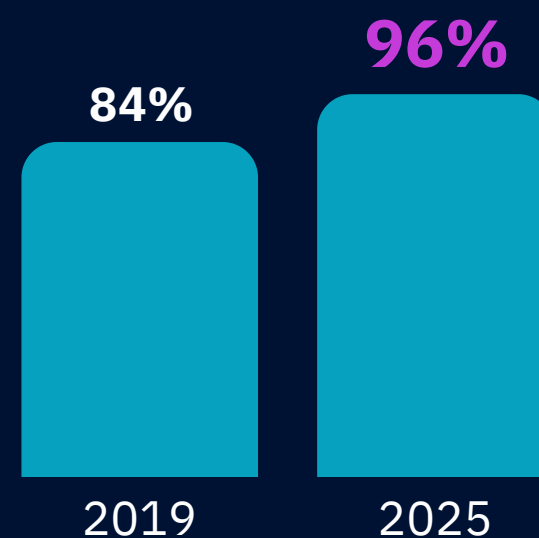
Қазақстан экономикалық ауқымды, жоғары урбанизацияланған және жас халықпен ұштастыра отырып, өңірдегі финтехке арналған ең қуатты ішкі базаны ұсынады

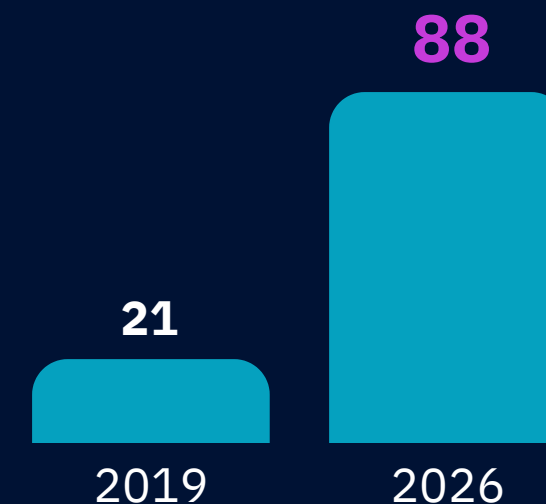
Дереккөз: Дүниежүзілік банк, Ұлттық статистика агенттіктері, Ұлттық банктер
Ескертпе: Қазақстан халқының 43%-ын 25 жасқа дейінгі жастар құрайды (Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі
Ұлттық статистика бюросы, 2025)

Интернет пен смартфонның жаппайға жуық таралуы, күшті цифрлық сауаттылықпен ұштаса отырып, Қазақстанда финтехтің одан әрі өсуіне берік негіз қалайды

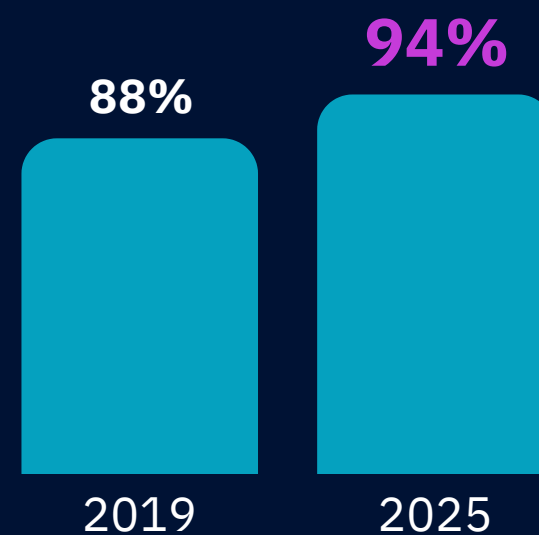
**Интернет пайдаланушылары
(16-74 жас аралығындағы
халықтың %)**

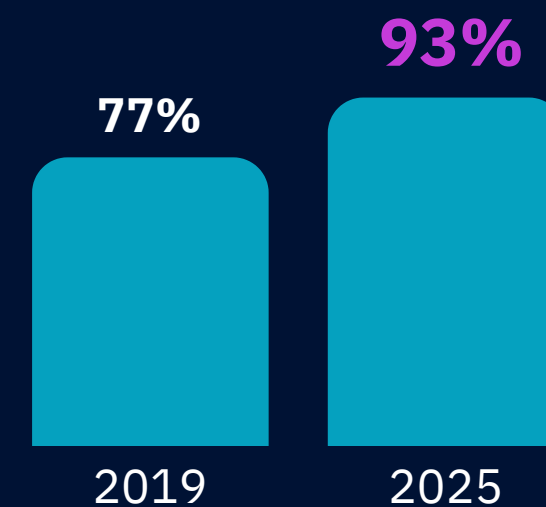
**Мобильді жүктеп алудың
медианалық жылдамдығы
(Мбит/с)**

**Смартфон иелену үлесі,
халықтың %**

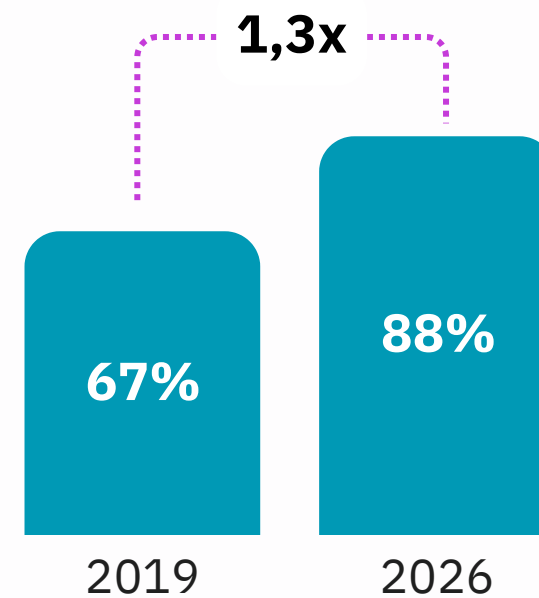

**Цифрлық сауаттылық
индикаторы**

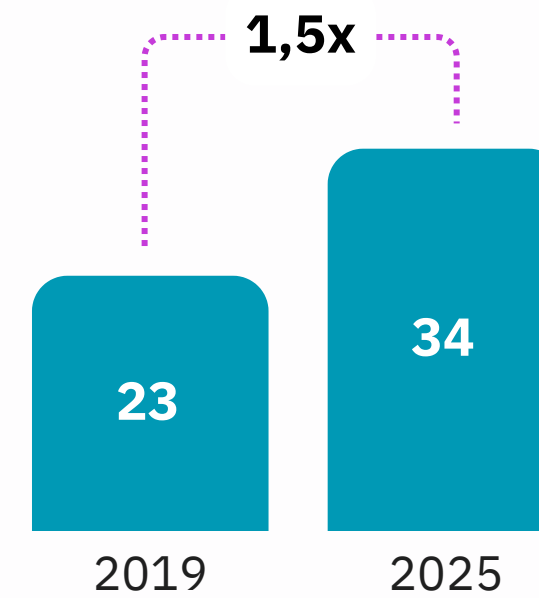

Төлем инфрақұрылымының негізгі көрсеткіштері 1,3–4,3 есеге ұлғайды, ал қолма-қол емес төлеу күнделікті нормаға айналды

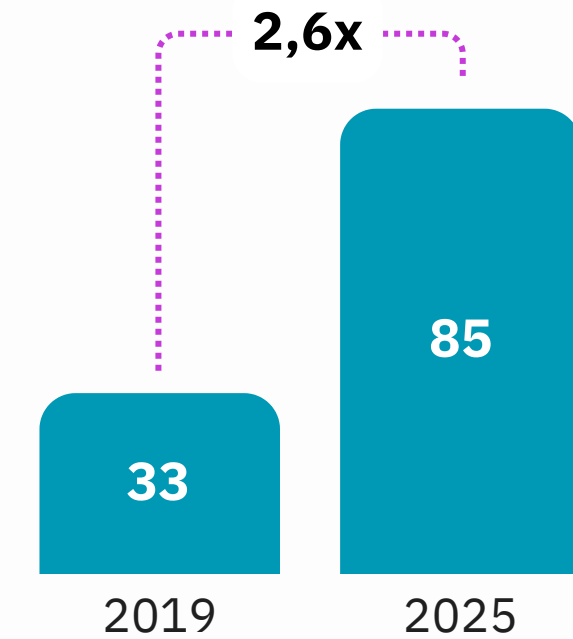
Қолма-қол емес төлемдердің үлесі, %

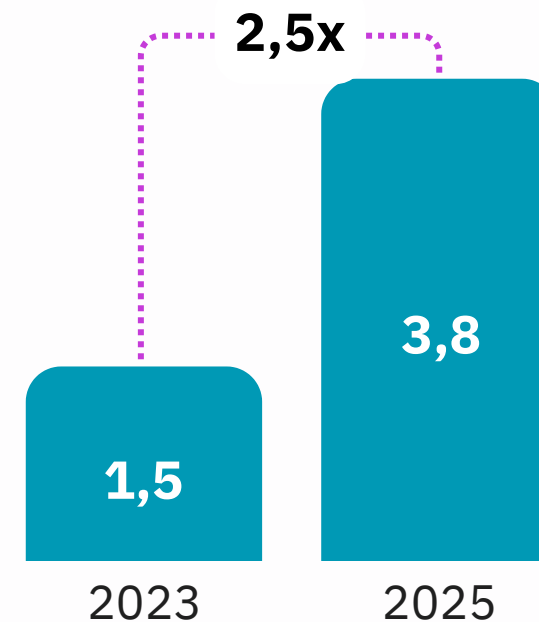
Белсенді онлайн-банкинг пайдаланушылары, млн

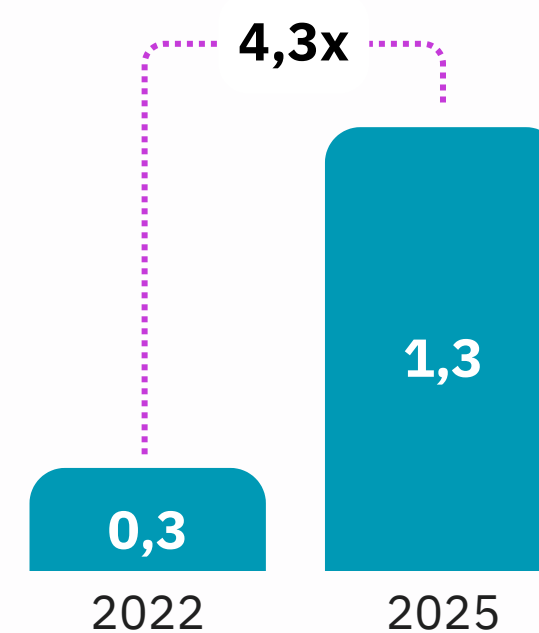
Айналыстағы төлем карталарының саны, млн

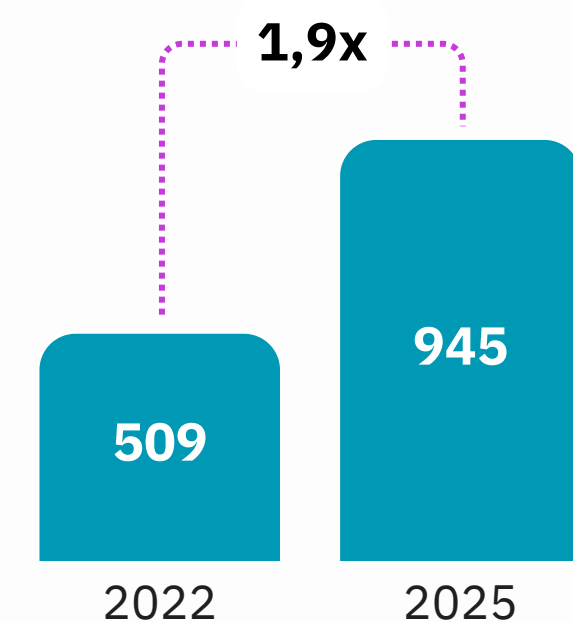
QR-транзакциялары, млрд

POS-терминалдар саны, млн

Сауда нүктелерінің саны, мың

Қазақстанның финтех тарихы түбегейлі жаңа кезеңге қадам басуда

Көп жылдар бойы цифрландыру, ең алдымен, жекелеген банктер деңгейінде дамыды: әрбір қаржы институты өзінің экожүйесін, пайдаланушы тәжірибесін және төлем шешімдерін қалыптастырды. Бұл әлемдегі ең цифрланған қаржы нарықтарының бірін құруға мүмкіндік берді. Дегенмен, дамудың келесі кезеңі – осы экожүйелер арасында өрістейтін үдерістерге байланысты болмақ

Бүгінгі таңда біздің назарымыз нарықты бастапқыда өзара үйлесімді ететін ұлттық инфрақұрылымды құруға бағытталған. Нақты уақыт режиміндегі банкаралық төлемдер, цифрлық идентификация, Ашық банкинг (Open Banking), Цифрлық теңге және Ұлттық антифрод-орталық – бұл жекелеген жобалар емес. Олар бірлесе отырып, банктер мен финтех-компаниялар өз өнімдерін жасап, өзара бәсекелесе алатын ортақ технологиялық әрі сенім қабатын құрайды

Бұл бәсекелестік логикасын түбегейлі өзгертеді. Байланыс мүмкіндігінің өзі бәсекелестік артықшылық болмауы тиіс. Клиент қай банк қызметін пайдаланса да, ақшаны кедергісіз аудара алуы немесе төлем жасай алуы керек, ал қаржы институттары шынайы құндылық тудыратын бағыттар бойынша - пайдаланушы тәжірибесі, өнімдер, баға белгілеу және инновациялар бойынша бәсекелеседі. Осы қағидат сенімділікке де қатысты. Қаржылық қызметтер лездік, деректерге негізделген және өзара байланысты бола түскен сайын, қауіпсіздік жекелеген институттар шеңберінде бытыраңқы қала алмайды. Фродтың алдын алу, цифрлық идентификация, киберқауіпсіздік және операциялық төзімділік экожүйе деңгейінде барған сайын тығыз жұмыс істеуі тиіс

Сондықтан Қазақстан үшін стратегиялық мүмкіндік бар қаржылық қызметтерді цифрландыру ғана емес. Бұл инновациялар құнын төмендететін және жаңа қызметтердің бүкіл нарық ауқымында таралуына мүмкіндік беретін ашық, өзара ықпалдасты әрі сенімді қаржылық инфрақұрылымды құру. **Инфрақұрылым ортақ болуы тиіс, ал оның негізіндегі инновациялар шексіз болуы керек**

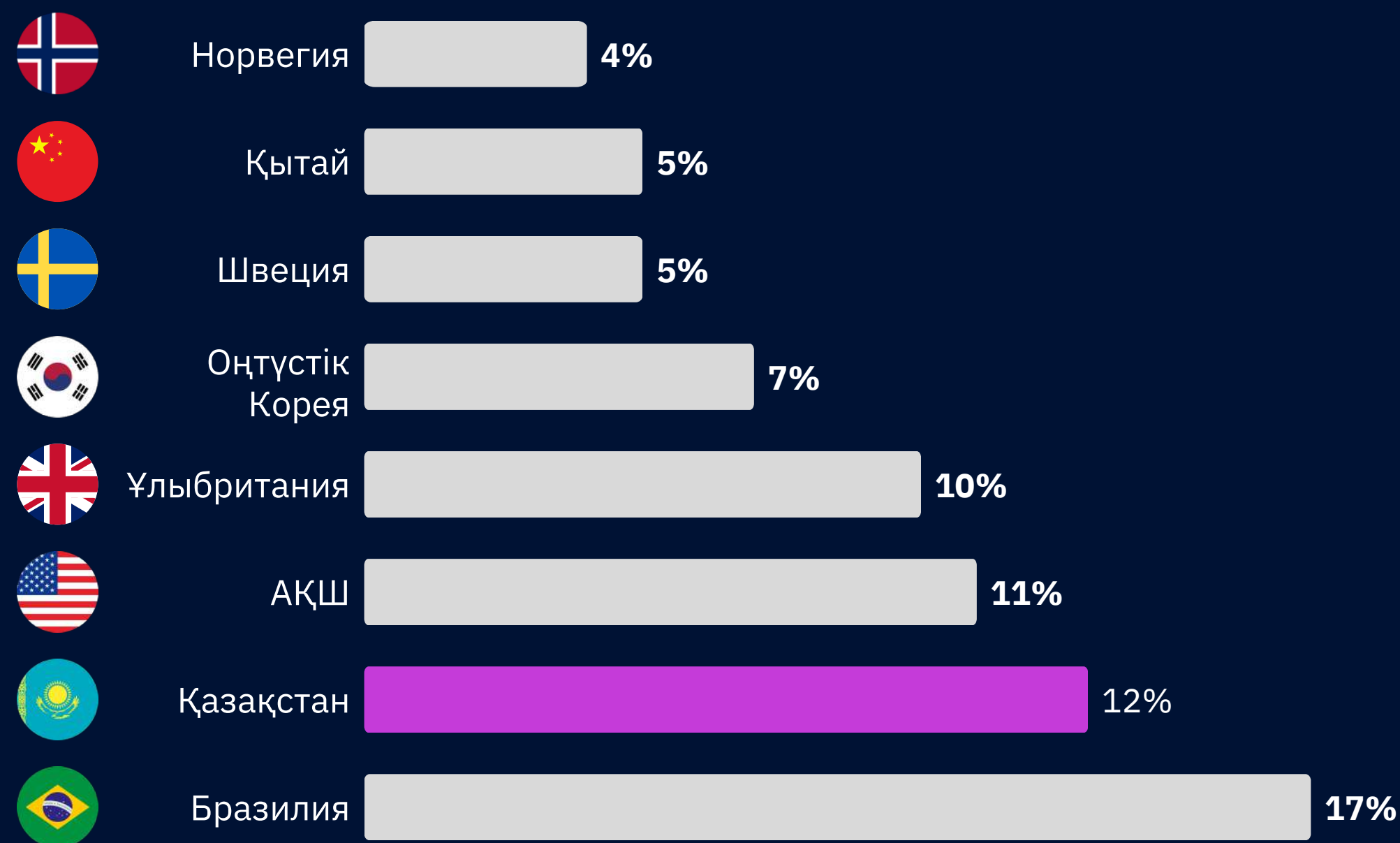

Жанар Самаева
Басқарма төрағасы,
Қазақстан Ұлттық төлем корпорациясы

Қазақстан жетекші цифрлық экономикалармен салыстыруға болатын жоғары қолма-қол емес тұтынушылық төлемдер нарықтарының қатарына кірді

Қолма-қол ақша тұтынушылық төлем құнының ~12%-ын ғана құрайды

Тұтынушылық төлемдер құнындағы қолма-қол ақша үлесі, %
Төмен мәндер қолма-қол ақшаны аз пайдалануды көрсетеді

Транзакциялар санында QR үлесі екі есе өсті, бірақ көлемінде 10% деңгейінде тоқтап қалды, ірі сомалар әлі де интернет- және мобильді банкинг арқылы аударылады

Интернет және мобильді банкинг әлі де транзакция құнының шамамен 80%-ын өңдейді, бұл ірі сомалы есеп айырысудың негізгі арнасы

QR транзакциялар санындағы үлесін шамамен екі есе арттырды, бірақ көлемінің тек ~10%-ын құрайды, бұл оның күнделікті арзан бөлшек саудадағы рөлін нығайтады. 2026 жылдың қаңтар–мамыр айларында QR-төлемдер айналымы (\$17 млрд немесе ₸8 трлн) қатарынан екінші жыл POS-терминалдар көрсеткішінен (\$16 млрд немесе ₸7,5 трлн) озық тұр

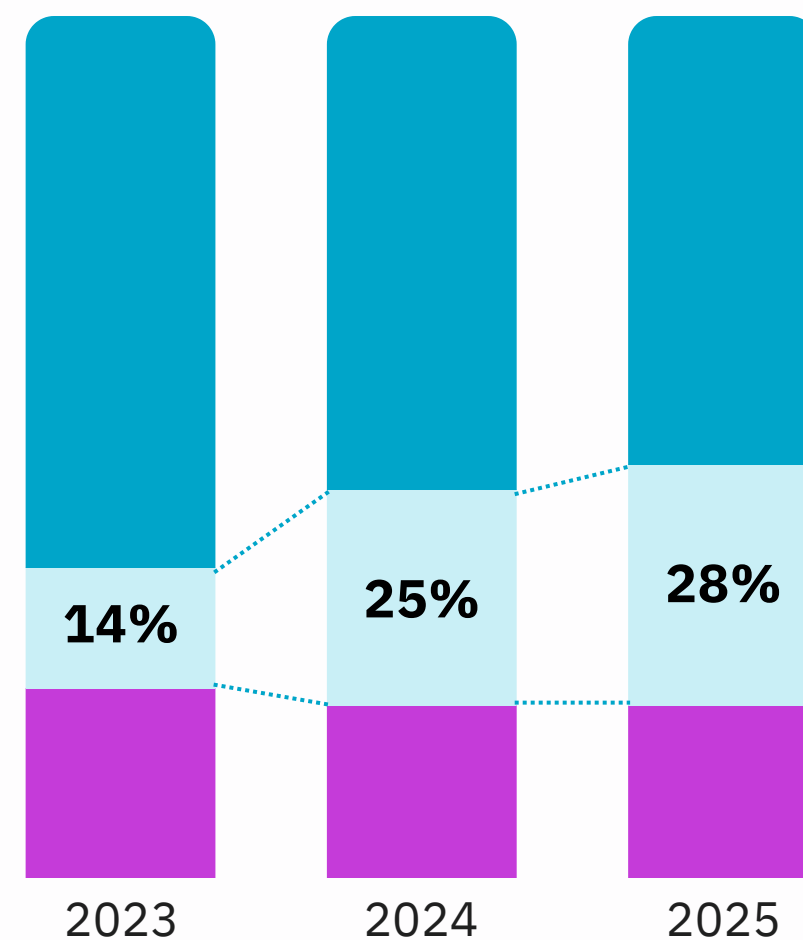
\$10 QR транзакцияларының орташа мөлшері

\$41 интернет және мобильді телефон транзакцияларының орташа мөлшері

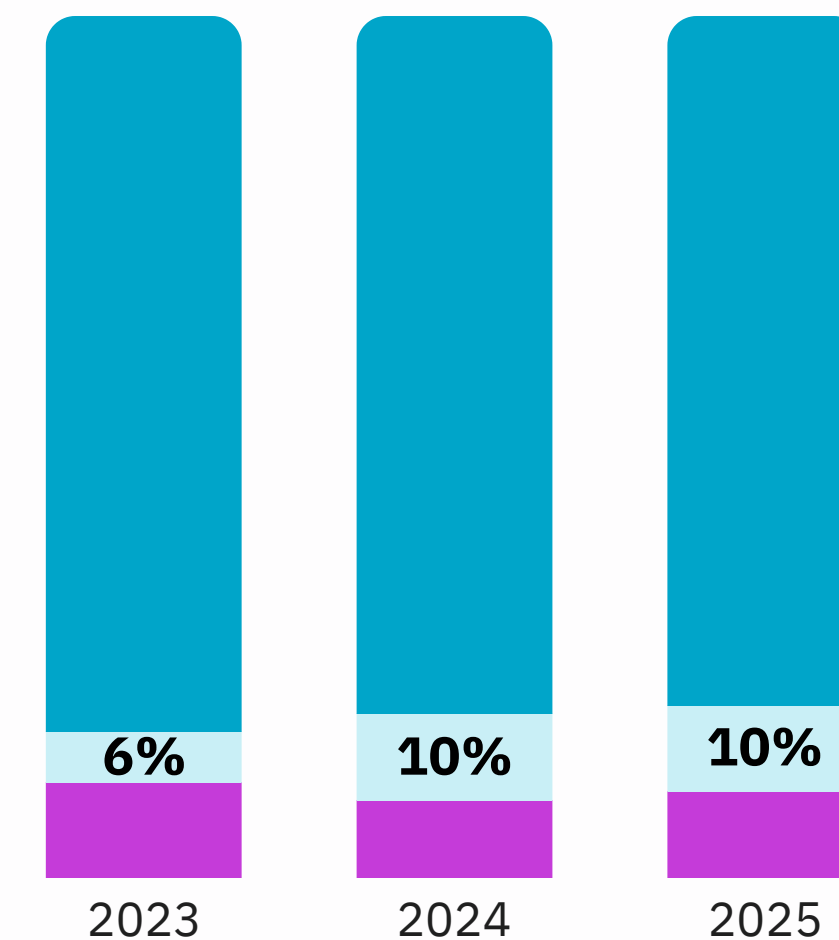
Қолма-қол емес транзакциялардың бөлінісі, 2023–2025 жж.

● Интернет және мобильді телефон ● QR коды ● POS терминалы

транзакциялар саны бойынша, %

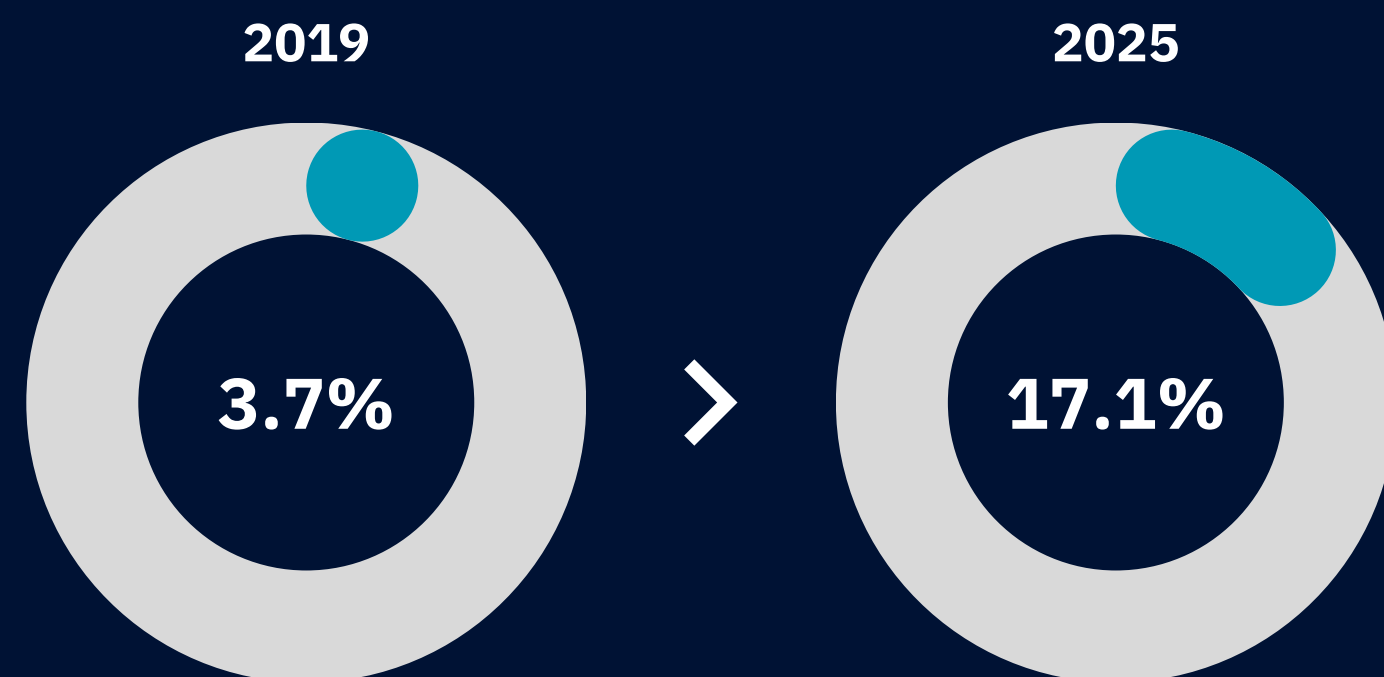

транзакциялар көлемі бойынша, %

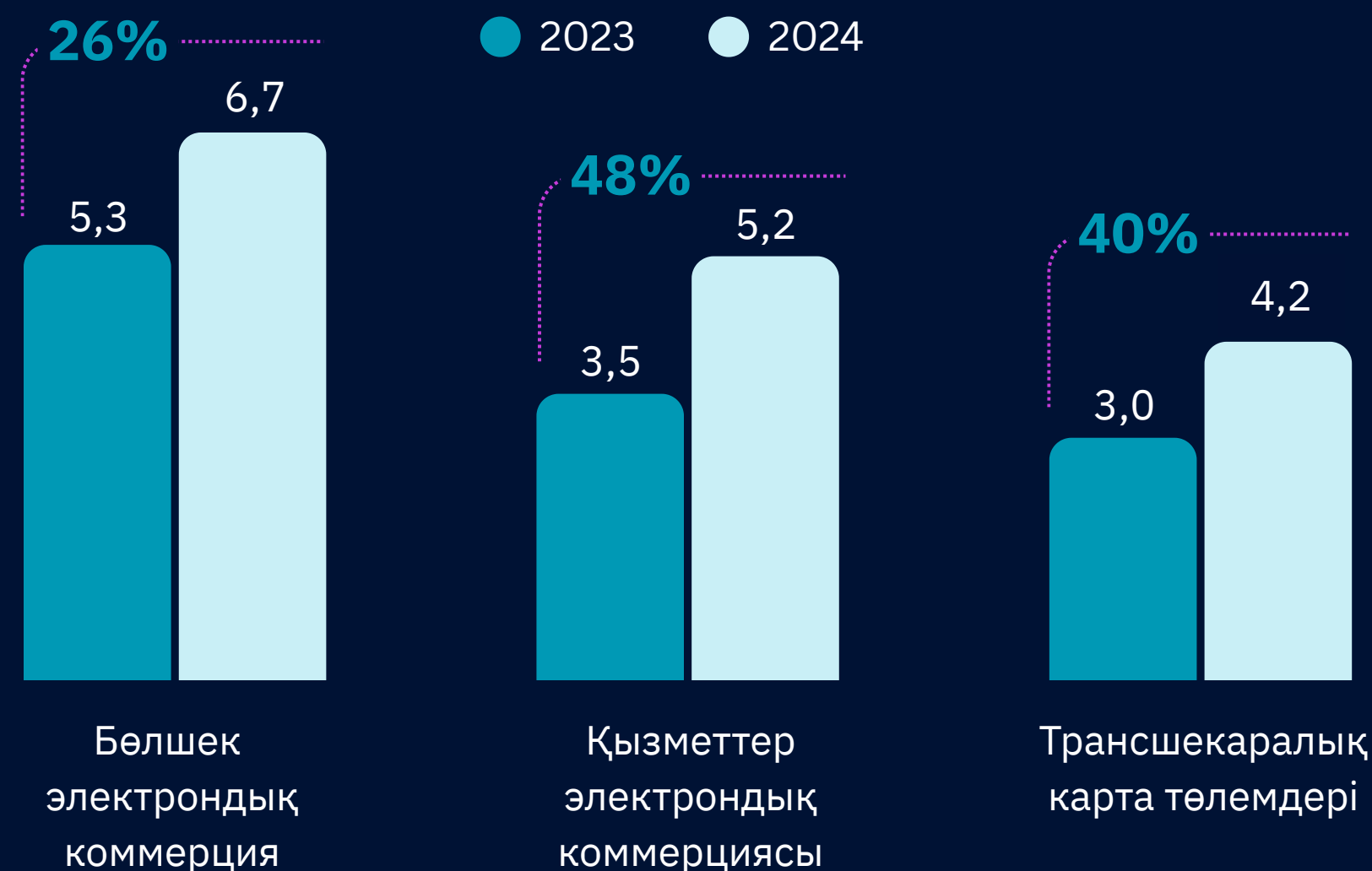

Қазақстанда электрондық коммерция үлесі 2025 жылы бөлшек сауданың 17%-ына жетіп, нарықтың кемелденуінің жаңа кезеңін айқындады

Электрондық коммерцияның енуі,
бөлшек сауданың %

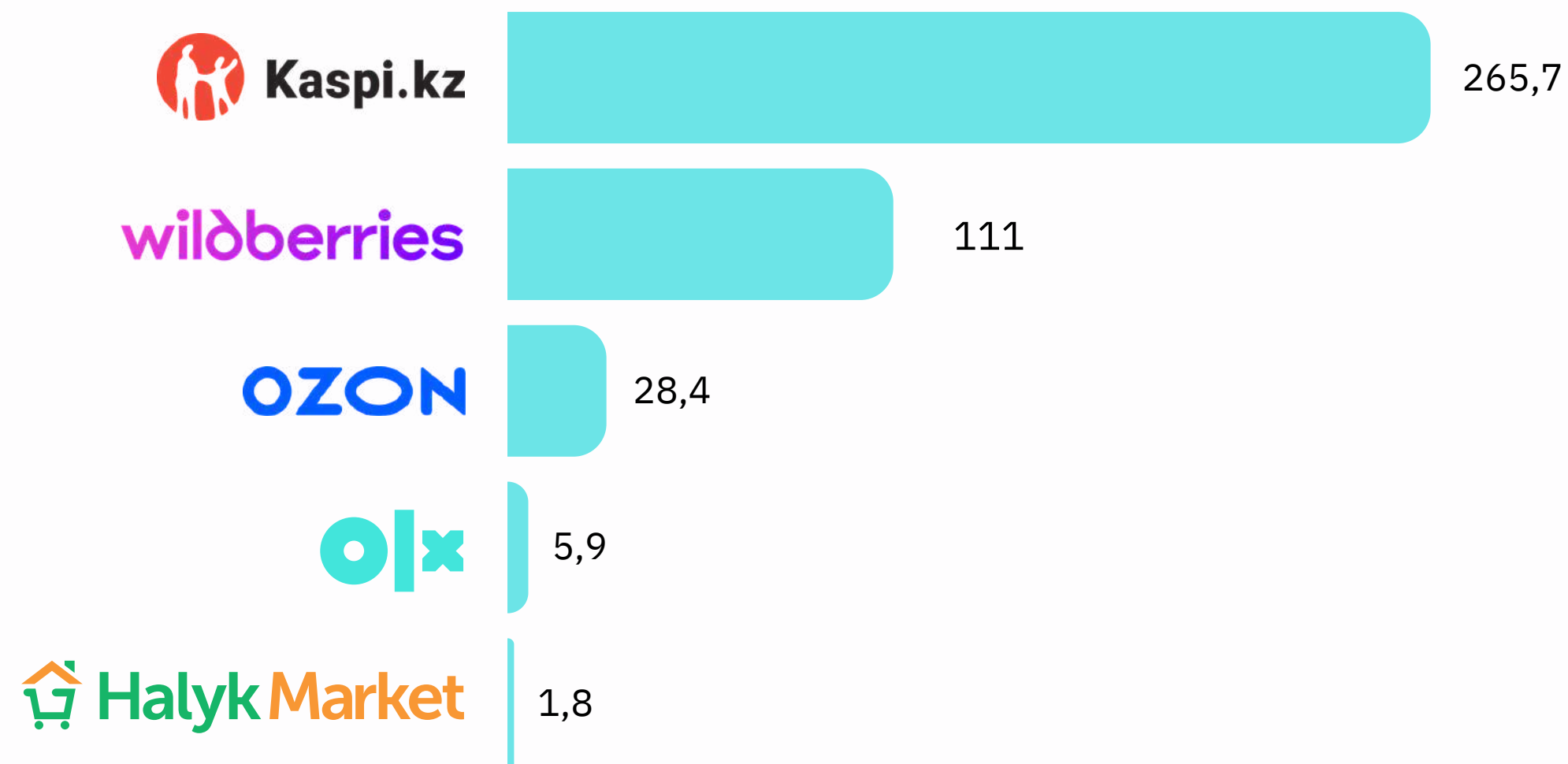
Электрондық коммерция көлемі, \$ млрд

Дереккөз: Ұлттық статистика бюросы, PwC Kazakhstan (электрондық коммерция енуі және маркетплейс үлесі, 2025 жылдың I жартыжылдығы)
Ескертпе: маркетплейс деректері 2022 жылдан бастап енгізілген, 2022 жылға дейінгі көрсеткіштер нақты нарық көлемін төмен көрсетеді

Электрондық коммерцияға сұраныс ШОБ үшін маңызды өсу инфрақұрылымына айналған маркетплейстер арқылы жүзеге асады

Ірі маркетплейстердің салықтық аударымдары, 2025, \$ млн

92%

бөлшек электрондық коммерция
маркетплейстерге келеді
(2025 ж. 1-жартыжылдық)

>40%

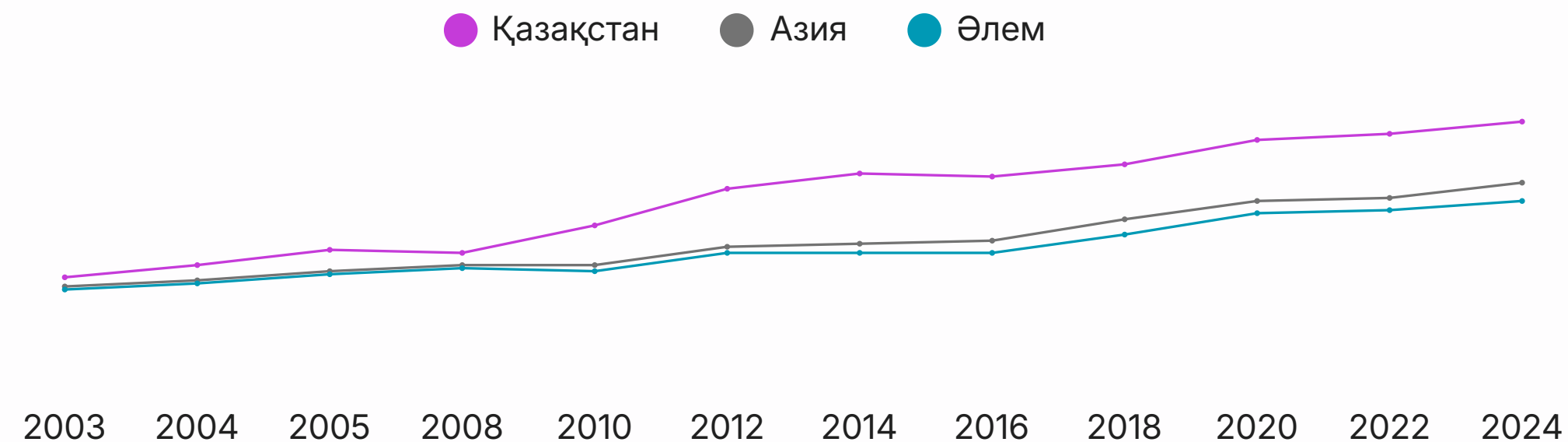
ЖІӨ ШОБ есебінен қалыптастырылған
(2025 ж. 1-жартыжылдық)»

2,4x

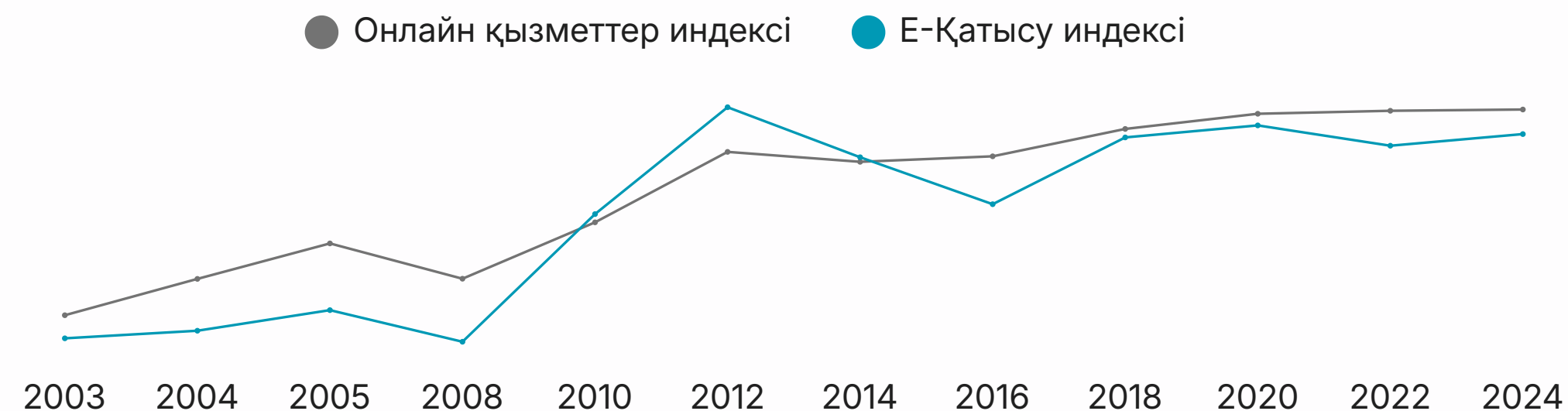
Kaspi-дің салық үлесі оның ең жақын
бәсекелесінен (Wildberries) 2,4 есе үлкен және
барлық басқа ірі нарық қатысушыларының
жиынтық көрсеткішінен асып түседі

GovTech финтехтің құрылымдық артықшылығы әрі негізгі өсім драйвері болып қала береді: Қазақстан eGov дамуы бойынша әлемде 24-орынды иеленеді және eGov онлайн-қызметтері бойынша үздік ондыққа кіреді

БҰҰ Электрондық үкіметтің даму индексі (EGDI)

Қазақстанның БҰҰ EGDI бойынша көрсеткіштерінің бөлінісі

Қазақстан **eGov онлайн қызметтерін ұсыну және қоғамдық деректердің ашықтығы** саласында айтарлықтай жетістіктерге жетті, БҰҰ-ның электрондық үкімет индекстері бойынша әлемдік және азиялық орташа көрсеткіштерден асып түсті. Ел қазір eGov дамуы бойынша әлемдегі алғашқы 25 елдің қатарында және онлайн қызметтердің жетілу деңгейі бойынша алғашқы 10 елдің қатарында (ТМД аймағында 1-ші орын).

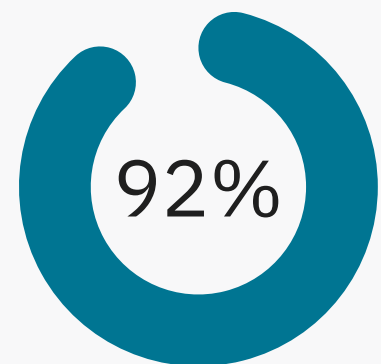
24^{-ші} БҰҰ EGDI индексінде (2020 жылдан бері 5 позицияға көтерілді), ТМД көшбасшысы

10^{-шы} БҰҰ Онлайн-қызметтер индексінде (OSI)

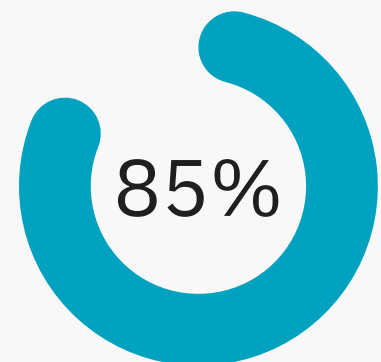
44^{-ші} Ашық деректердің жаһандық түгендеуі (ODIN) рейтингінде (2025)

A^{тобы} Дүниежүзілік банктің GovTech жетілу индексінде (World Bank GovTech Maturity Index) (2025)

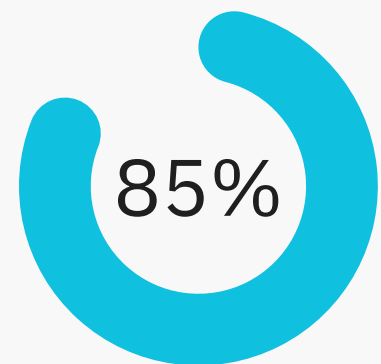
Қазақстанның цифрлық мемлекеттік қызметтері жаппай қолданысқа енді - олардың 92%-ы онлайн режимінде қолжетімді, ал eGov қызметін экономикалық белсенді халықтың 85%-ы пайдаланады

мемлекеттік қызметтері азаматтарға онлайн режимінде қолжетімді, оның ішінде **1200-ден астам қызмет**

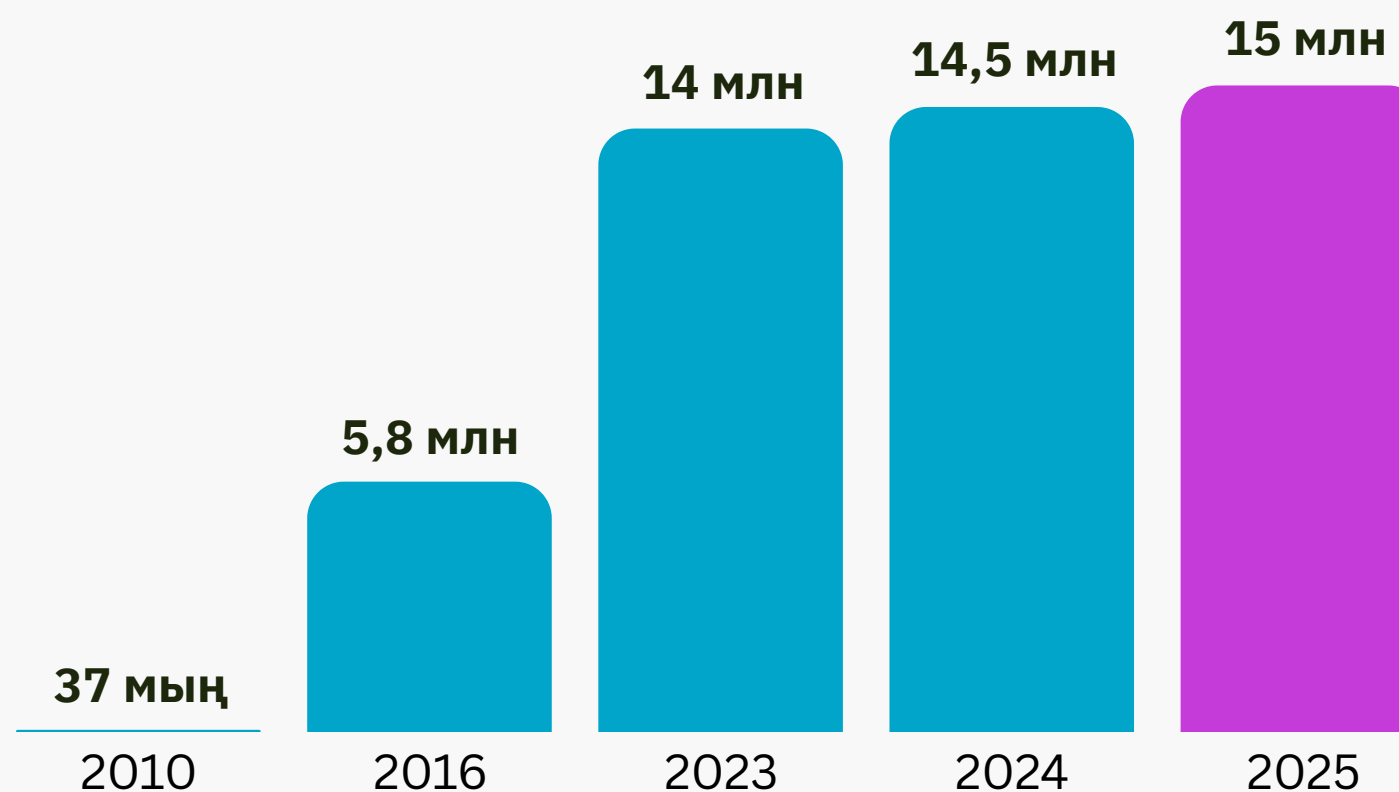

мемлекеттік қызметтері **смартфонда қолжетімді**

экономикалық белсенді халық **eGov платформаларын пайдаланады**

Қазақстанда eGov платформасының тіркелген пайдаланушылар саны

Қазақстан төлемдер, деректер мен цифрлық валюта үшін ортақ ұлттық инфрақұрылым құруда, ол Ұлттық цифрлық қаржы инфрақұрылымы ретінде заңмен бекітілген

Дереккөздер: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚҰБ) «2025 жылдың қорытындысы бойынша төлем қызметтері нарығының даму нәтижелеріне шолу», ҚҰБ Ұлттық төлем корпорациясының (ҚҰТК) корпоративтік презентациясы, 2026

Телефон нөмірі арқылы аударымдар және бірыңғай QR-коды әрбір бөлшек банкте жұмыс істейді: бүкіл ел бойынша іске қосу 2026 ж. 19 шілдесінде аяқталды

Негізгі төлем инфрақұрылымын унификациялау аясында нарықтық бәсеке клиенттік тәжірибеге, адалдық бағдарламалары мен кешбэкке қарай өзгеруде

Телефон нөмірі арқылы C2C-аударымдар

5 банкпен іске қосылды

2025 ж. маусым

C2C-аударымдар

12 банк

2026 ж. ақпан

2025 ж. қыркүйек

Бірыңғай QR

Іске қосылу сәтінде
3 банк, кез келген
банк қосымшасы

2026 ж. 19 шілде

Бірыңғай QR

барлық бөлшек
банктер

C2C-аударымдар

барлық бөлшек
банктер

Трансшекаралық аударымдар

Қырғызстан (8B.world арқылы ELQR), Қытай (UnionPay-мен меморандум)

Меморандумдарға қол қойылды:
Үндістан, БАӘ

Жол картасы (2026 ж. соңы)

- банкаралық шот-фактура
- электрондық коммерциядағы төлем
- статикалық QR

₸500 мың

әр C2C-транзакция лимиті
(\$1 060)

>\$340 млн

ел бойынша іске қосылмас
бұрын Банкаралық мобильді
төлем жүйесі арқылы өңделді
(₸160 млрд)

0₸

C2C-аударымды сәтті
өңдегені үшін ҚҰТК тарифі
(банктер клиенттерден
комиссия ұстау құқығын әлі
де сақтайды)

Бірыңғай QR және телефон нөмірі арқылы
C2C-аударымдар — Қазақстанның
Банкаралық мобильді төлемдер жүйесі
инфрақұрылымын бұқаралық қолданудың
алғашқы сценарийлері

Дереккөз: Қазақстан Ұлттық Банкі (ҚҰБ), БМТЖ қағидалары (2026 жылғы 29 сәуірдегі № 43 қаулы), Қазақстанның Ұлттық төлем корпорациясы (ҚҰТК)
Ескертпе: C2C-операциялары бойынша тәуліктік және айлық лимиттер банкке байланысты өзгереді (\$4 300-21 300/₸2-10 млн дейін)

Цифрлық теңге толық ақымды айналымға өтті, ал бағдарламаланатын төлемдер мемлекеттік қаражатты басынан аяғына дейін қадағалауға мүмкіндік береді

Жобаның даму кезеңдері

2021–2022

Зерттеу және іргелі жобалау

2023

Пилотты іске қосу

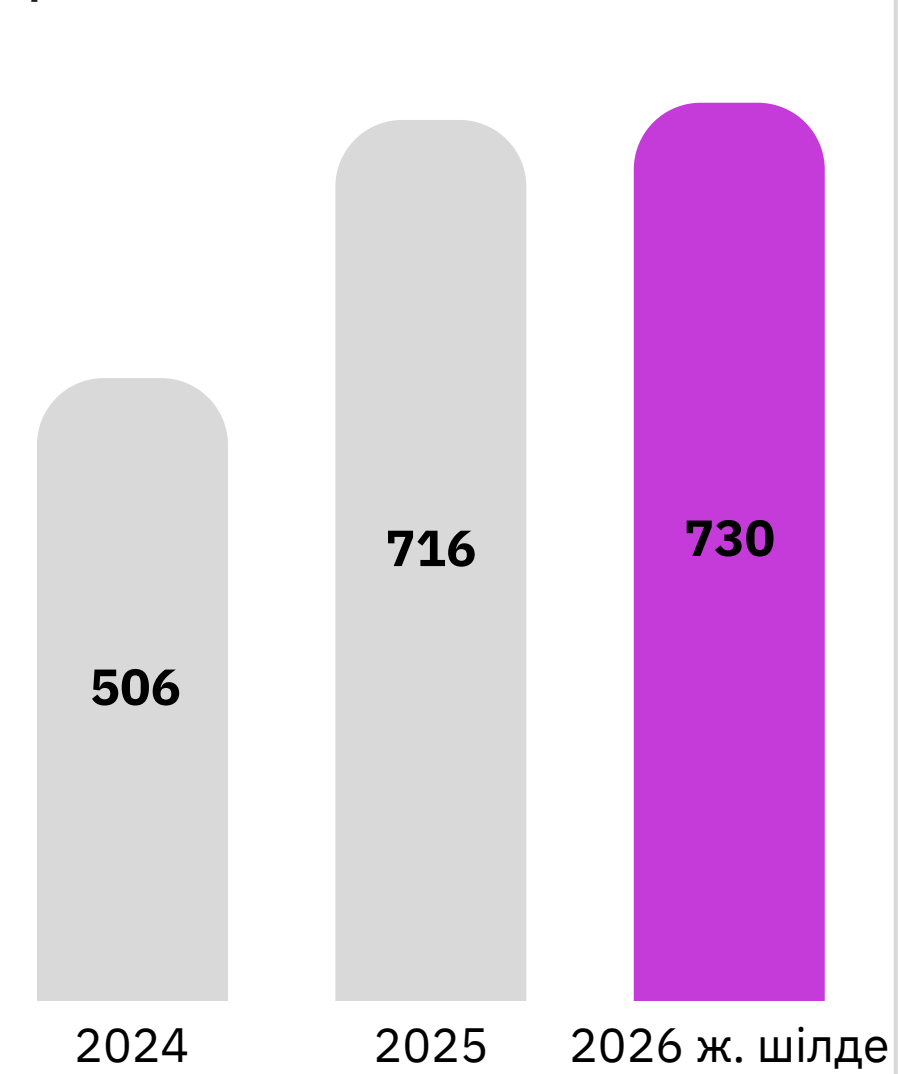
Бөлшек цифрлық теңге карталары, мектеп тамағына арналған ваучерлер

2024–2026

Мемлекеттік шығыстар және заңнамалық негіздер

Бағдарламаланатын мемлекеттік төлемдер және фискалдық ашықтық. 2026 жылдың қаңтарынан бастап күшіне енген жаңа Банк заңы цифрлық теңгені ұлттық валютаның цифрлық нысаны ретінде бекітті, ал 2026 жылғы 19 шілдеде ол ақшаның үшінші нысаны ретінде толық айналымға өтті

Айналымға енгізілген ЦТ көлемі, \$ млн

Іске асырылған енгізу кейстері, 2024-2025

Ұлттық қор ресурстарын мақсатты пайдалану	Ауыл шаруашылығы техникасын лизингтеу субсидиялары
Мал сатып алуды қаржыландыру	Цифрлық ҚҚС
Қазақстан футбол федерациясының мақсатты қаражаты	ҚҰБ сатып алулары
Жол жөндеуді қаржыландыру	Даму қоры арқылы ШОБ-ты несиелеу

Мемлекеттік шығыстардың ашықтығын арттыру мақсатында цифрлық теңгені Ұлттық қор мен республикалық бюджеттің 100-ден астам ірі жобасына кеңінен енгізу жоспарланған

Ұлттық антифрод орталығы алаяқтыққа қарсы күресті жекелеген институттар деңгейінен бүкілжүйелік модельге көшіреді

250

қатысушы
интеграцияланды

Негізгі қаржы деңгейі

Банктер, МҚҰ, төлем ұйымдары

Цифрлық сәйкестендіру және телеком деңгейі

Мобильді операторлар, IMEI, SIM-box және IP-телефония сигналдары

Құқық қорғау және барлау деңгейі

Ішкі істер, Прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, Қаржы мониторингі, кредиттік бюролар

Антифрод орталығы банктерді, телекомдарды және құқық қорғау органдарын **«ұжымдық иммунитеттің»** нақты уақыттағы қорғаныс желісіне біріктіреді

Ұлттық IMEI-кодтар базасына және байланыс операторларының жүйелеріне қосылу әлеуметтік инженерия мен «дропперлік» схемаларда қолданылатын нөмірлерді қаражат шығарылғанға дейін бұғаттауға мүмкіндік береді

Екі жылдық жұмыс (2024 жылғы шілде – 2026 жылғы шілде)

\$249 млн

алдын алынған алаяқтық көлемі (Т117 млрд, 2 жыл)

\$1,2 млн

Алаяқтық құрбандарына қайтарылды (Т579 млн, 2 жыл)

180 мың

оқиға тіркелді (2 жыл)

2026 ж. 3-тоқсан

превентивті анықтау пилоты басталады (ЖИ аналитикасы, крипто-провайдерлер мен маркетплейстер қосылады)

Дереккөз: Қазақстан Ұлттық Банкі (ҚҰБ), Қазақстанның Ұлттық төлем корпорациясы (ҚҰТК)
АҚШ доллары әдістемеде көрсетілгендей Т470/\$ бағамы бойынша бапталды (қайта есептелді)

Соңғы екі жылда Қазақстанның финтех нарығы қарқынды цифрландыру кезеңінен өтіп, кемелденген қаржылық экожүйеге айналды

Бүгінде еліміз қолма-қол емес төлемдер үлесі бойынша әлемдегі ең жоғары көрсеткіштердің біріне ие, банктер өз экожүйелерін белсенді түрде құруда, ал жыл сайын нарықта 40-қа жуық жаңа финтех-стартап пайда болады

Нарық тек төлем карталары төңірегінде емес, сонымен бірге жаңа төлем арналары - электрондық әмияндар, цифрлық активтер, шоттан шотқа аударымдар (A2A) және лезде дерлік трансшекаралық аударымдар төңірегінде қайта құрылуда. Банктік емес қатысушылардың - әмияндардың, криптобиржалардың және финтех-сервистердің рөлі артып келеді, ал биометриялық идентификацияны дамыту нарық өсуінің жаңа кезеңіне инфрақұрылымдық негіз қалап үлгерді

Таяудағы үш-бес жылдық перспективада Қазақстан желілік финтех-экожүйе ретінде дамитын болады, онда суперапп банктер мен инфрақұрылымдық қатысушылар маңызды рөлді сақтайды, ал жаңа финтех-ойыншылар өз позицияларын нығайтады. Бәсекелестік банктер мен финтехтер арасында ғана емес, сонымен бірге төлем арналарының өзі арасында да өрбиді - бұл ретте өсіп келе жатқан құндылық деректер, ендірілген қаржылық сервистер (embedded finance), ЖИ-шешімдер және трансшекаралық қызметтер есебінен жасалады

Жасанды интеллект фродпен (алаяқтықпен) күресті, тәуекелдерді басқаруды және клиенттік тәжірибені жақсартып отырып, нарықты қазірдің өзінде өзгертуде. Цифрлық төлемдерге деген сенім киберқатерлерге төзімділікке негізделеді, бұл токенизацияға, биометриялық қауіпсіздікке және ЖИ-ге негізделген фродқа қарсы құралдарға инвестиция салуды өсудің негізгі шартына айналдырады

Mastercard бұл трансформацияда өз рөлін сенімді серіктес ретінде көреді - Қазақстанның финтех-нарығының өсуі үшін қауіпсіздікті, жүйелердің өзара ықпалдастығын (interoperability) және технологиялық базисті қамтамасыз етеді

Санжар Жамалов

Қазақстан және Орталық Азия бойынша елдік менеджері, Mastercard

Бір жыл ішінде Қазақстанда онға жуық ірі нормативтік акт қабылданып, 3 инфрақұрылымдық жүйе іске қосылды, бұл – соңғы 30 жылдағы қаржы саласының ең ауқымды жаңартуы

Дереккөз: adilet.zan.kz (№ 258-VIII Заңы, Салық кодексі, № 230-VIII ЖИ заңы, Цифрлық кодексі), ҚР ҚНРДА № 13 қаулысы / ҚР ҰБ № 27 қаулысы (2025 ж. сәуір–мамыр), ҚР ҰБ Басқармасының № 54 қаулысы (2025 ж. тамыз), ҚР ҚК 232-1-бабы (2025 ж. 16 қыркүйектен бастап қолданыста), nationalbank.kz цифрлық активтер негіздері (2026 ж. мамыр), Президенттің 2026 ж. 7 шілдедегі жарлығы, ҚҰТК. Күндер – 2026 ж. 19 шілдедегі жағдай бойынша қол қойылған / күшіне енген күндер. Ескертпе: ЖТСМ – Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (AEIR)

2026 жылғы Банктер туралы жаңа заң лицензиялау, цифрлық қаржы және нарық қатысушыларын қадағалау салаларындағы ережелерді өзгертеді

2026 жылғы Банктер туралы жаңа заң

Қазақстанның 30 жылдағы ең ірі қаржылық-нормативтік қайта құрылымдалуы

- 1995 жылғы заңды (140+ рет өзгертілген) алмастырады
- құрылымдық шоғырлану тәуекелдерін басқаруға, бәсекелестікті дамытуға, жаңа цифрлық жағдайларды (финтех экожүйелерінен цифрлық активтер мен криптоға дейін) көрсетуге бағытталған
- тәуекел басқаруды күшейтеді және барлық ойыншылар үшін талаптарды сақтамау құнын арттырады

Банктер туралы жаңа заңның негізгі ережелері

Пропорционалды лицензиялау	Әмбебап және базалық банк лицензияларын енгізіп, шағын нарық қатысушылары үшін төмен кедергілі жол жасайды
Ашық банкинг	Клиенттің келісіміне негізделген банктер мен үшінші тарап провайдерлері (TPP) арасындағы реттелетін деректер алмасуын мүмкін етеді
Бірыңғай QR	2026 жылғы 19 шілдеден бастап барлық банктерге өзара үйлесімді QR төлемдерін қабылдауды міндеттейді
Цифрлық активтер	Цифрлық теңгені ұлттық валютаның 3-ші нысаны ретінде таниды, токенделген активтерді, стейблкоиндерді және криптовалютаға қатысты қызметті реттеу аясына енгізеді
Банк пен финтех серіктестігі	Банктерге рұқсат етіледі: • финтех, ЖИ, киберқауіпсіздік, биометрия, электрондық коммерция және телеком компанияларына инвестиция салу; • клиенттер алдындағы жауапкершілікті сақтай отырып, BaaS инфрақұрылымын ұсыну
Исламдық банкингі терезелері	Әмбебап банктерге жеке ислам банкін құрмай-ақ исламдық қаржы өнімдерін ұсынуға мүмкіндік береді
Тұтынушылардың құқықтарын қорғау және қадағалау	Өнімнің сәйкестігін, ақпаратты ашуды, жауапты несие беруді, шағымдарды өңдеуді және қаржы омбудсмені тетіктерін күшейтеді
Киберқауіпсіздік және деректер талаптары	Ақпараттық қауіпсіздікке, операциялық тұрақтылыққа және клиент деректерін қорғауға қойылатын талаптарды арттырады

Финтех компаниялары үшін бұл қайта құрылымдалу нарыққа кірудің айқынырақ жолдарын ұсынады, бірақ комплаенс талаптары қатаңырақ

Банктер туралы жаңа заң аясындағы финтех жолдары

Серіктестік / BaaS жолы	лицензиясыз банктің балансы мен инфрақұрылымына ендіру	ең жылдам, ең төмен капитал шығыны
Төлем / API жолы	ашық банкинг (Open Banking) периметрінде үшінші тарап провайдері ретінде жұмыс істеу	төлем деңгейіндегі қызметтер үшін банк лицензиясы қажет емес
Банк жолы	Т10 млрд капиталмен Базалық лицензия алу	ірі МҚҰ және жетілген финтехтер үшін тиімді

Екі деңгейлі банк лицензиялау моделі

	Базалық лицензия	Әмбебап лицензия
Мин. капитал	Т10 млрд	Т20 млрд
Макс. активы	Т500 млрд	Шектеусіз
Бизнес ауқымы	Шағын / фокусталған банктік модель	Толық ауқымды
Операциялар	Шектеулі, Қазақстанға бағытталған	Банктік операциялардың кең ауқымы
Басқа лицензияға көшу шарты	Шектеуден асқан кезде міндетті*	Қолдануға келмейді
Депозиттерді қабылдау	Теңгелік жинақ салымдары үшін Т20 млн дейін, басқалары үшін Т10 млн	Шектеусіз

Дереккөз: ҚР 16.01.2026 ж. «Банктер және банк қызметі туралы» Заңдары, ҚНРДА Басқармасының 28.04.2026 ж. № 85 Қаулысы, ҚР Цифрлық кодексі, ҚР Салық кодексі. * Универсалды банк болып қайта рәсімделу немесе активтерді белгіленген лимитке сәйкестендіру; активтер шегінен қатар 9 ай бойы асқан жағдайда лицензияны өзгерту талап етіледі

2026 жылдан Цифрлық кодекстің қабылдануы мен Салық кодексіне енгізілген өзгерістердің салдары

Цифрлық кодекс
Жаңа Цифрлық кодекс цифрлық деректер, ЖИ, цифрлық қызметтер, цифрлық сәйкестендіру, смарт-келісімшарттар және киберқауіпсіздік үшін ережелер белгілейді, платформаға негізделген және деректерге бағдарланған қаржы қызметтерін қолдайды

Салық кодексі
Жаңа Салық кодексі банктер мен финтех-компаниялар үшін экономикалық жағдайлар мен комплаенс жүктемесін өзгертеді: ҚҚС өседі, салалық салық ережелері енгізіледі, банктер үшін корпоративтік табыс салығы бизнесті несиелеуді қоспағанда 25%-ға дейін көтеріледі және салықтық әкімшілендіру одан әрі цифрландырылады

Базалық банк лицензиясы шағын финтех-ойыншылар үшін нақтырақ кіру жолын ашады, бірақ тек корпоративтік басқару, тәуекел, комплаенс және киберқауіпсіздік стандарттарына сай келе алатындар үшін ғана

2

Финтех экожүйесі және нарық қатысушылары

Қазақстан – финтех революциясын стартаптар емес, дәстүрлі банктер жеңіп алған сирек нарық, бұл алаңды солардың айналасында тығыз шоғырланған күйде қалдырды

		Негізгі қозғаушы күш	Елеулі үлес қосушы		Екінші дәрежелі қатысу	Жоқ (елеусіз)	
			Дәстүрлі банктер	Челленджер банктер / необанктер	Big Tech	Телеком	Венчурлық стартаптар
	Қазақстан						
	Грузия						
	Польша						
	Австралия						
	Түркия						
	БАӘ						
	Сингапур						
	Оңтүстік Корея						
	АҚШ						
	Ұлыбритания						
	Германия						
	Бразилия						
	Үндістан						
	Индонезия						
	Қытай						
	Кения						

Бес ірі банк әлі күнге дейін сектор активтерінің 69%-ын иеленеді, ал жаңа лицензиялар мен конверсиялар нарықты 23 банкке дейін кеңейтті

Қазақстан финтех картасы: банктер

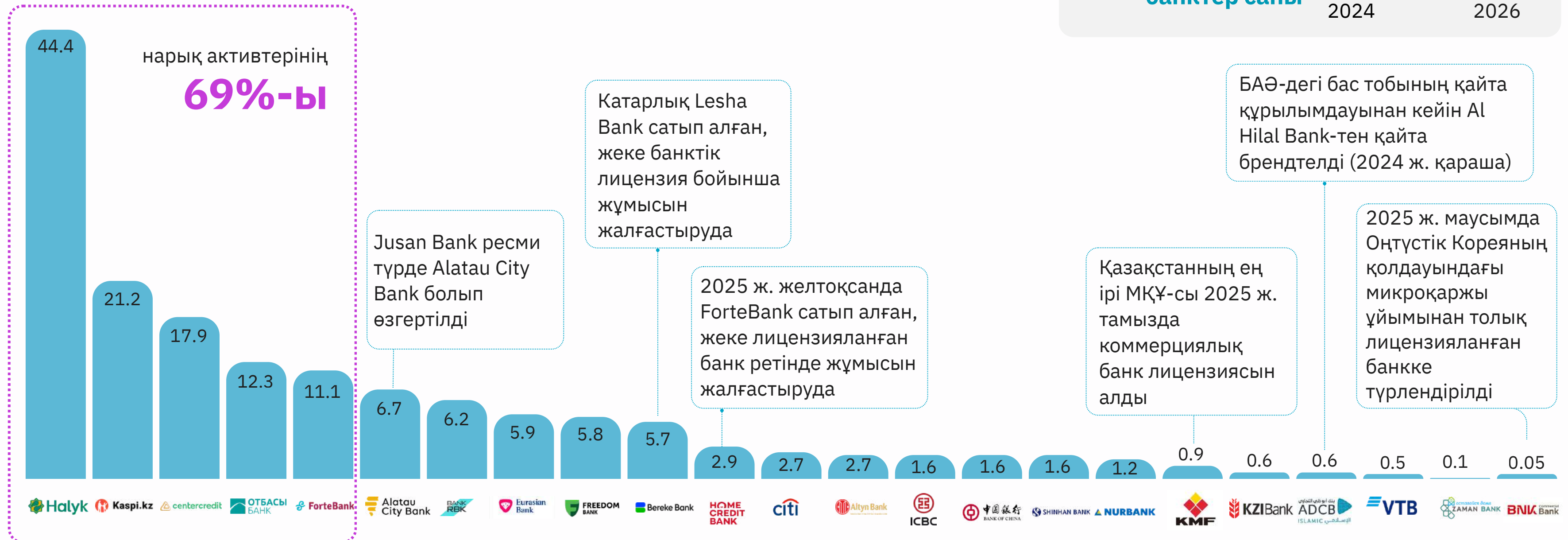
Банк активтері, 2026 ж. 1 маусым жағдайы бойынша, \$ млрд

Қазақстандағы
банктер саны

21
2024

23
2026

Дереккөз: Қазақстан Ұлттық Банкі

Ескертпе: есептеу үшін ҚР Ұлттық Банкінің 2026 ж. 1 маусымдағы ресми айырбастау бағамы пайдаланылған

Банк қосымшалары күнделікті өмірдің дерлік барлық сценарийлеріне белсенді енуде, әрі белсенді енгізу немесе мақсатты күйге жақындау кезеңінде

Дереккөз: RISE Research талдауы, ашық жол карталары мен қолжетімді ағымдағы функциялар негізінде бірінші деңгейлі банктік қосымшаларды сапалық салыстырмалы бағалау. Бағалаулар шартты сипатта және болашақтағы мақсатты модельді білдіреді

*1P – тікелей (меншікті) сату моделі; 3P – маркетплейс/үшінші тарап сатушылары моделі

Банктер қазір ШОБ жолының барлығын дерлік қамтиды, ал финтехтер мамандандырылған жұмыс құралдарында артықшылығын сақтап отыр

Банктер мен финтехтердің ШОБ қызметтерін қамтуы, 2026 ж. шілде жағдайы бойынша

	Банктер	Финтех
Қаржылық қызметтер		
Шот және депозиттер		
B2B төлемдер		
Интернет-эквайринг		
POS-терминалдар		
Soft POS		
QR-төлемдер		
Карталар		
Несиелер / BNPL		
Онлайн-касса		
Жалақы төлеу мен HR қызметтері		
Қаржылық емес қызметтер		
Бизнесі тіркеу		
Бухгалтерлік есеп		
B2B маркетинг		
SaaS (CRM, ERP, қойма)		
GovTech		
Цифрлық қолтаңба		
Контрагентті тексеру		
SaaS адалдық бағдарламасы		
Салық қызметтері		

Банктік супераптар енді ШОБ-қа бизнесті тіркеуге, шот ашуға, төлеуге, несие алуға бірнеше минут ішінде мүмкіндік береді

5-10 мин
бизнесті / ЖК тіркеу

1 күн
POS / Soft POS орнату

<1 мин
B2B төлемдер

1-10 мин
бизнес-несие алу

5 мин
бизнес-шот ашу

1-5 мин
бизнеске арналған цифрлық карта

Қазақстанның қаржы экожүйелері Орталық Азияда және одан тыс жерлерде кеңейіп келеді, ал Түркия жаңа өсу нарығы ретінде пайда болуда

Кеңею дәстүрлі банк қатысуынан цифрлық экожүйелерді, төлемдер мен ендірілген қаржы модельдерін көшіруге қарай ауысуда

Түркия

Сатып алу және интеграциялау

2025 ж. қаңтар: Түрік маркетплейсі **Hepsiburada** компаниясының 65,41%-ын сатып алды

2026 ж. шілде: **Hepsi Bank** (Rabobank A.Ş.) сатып алды

Экожүйелік модельді электрондық коммерциядан төлемдерге, несие беруге және қаржылық қызметтерге дейін масштабтау

Түркия

Сатып алу және түрлендіру

2026 ж. шілде: **Turkish Bank A.Ş.** акционерлік капиталының 99,32%-ын сатып алды

Толыққанды қаржылық және лайфстайл экожүйесін құру үшін банк лицензиясын пайдалану

Тәжікстан

Құру және көшіру

2024 ж. қазан: Freedom Kazakhstan еншілес компаниясы Тәжікстанда **банк лицензиясын** алды

Цифрлық банкінг моделін төлемдер, несиелеу және басқа қаржылық қызметтер бойынша экспорттау

Қазақстанның финтех картасы: банктік емес қатысушылар

Толық емес

Лицензияланған криптобиржалар

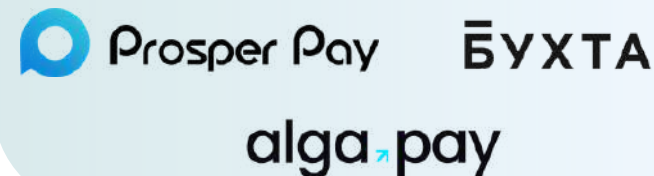
Цифрлық активтер

WealthTech

EWA & лездік төлемдер

eKYC

Краудфандинг & краудлендинг

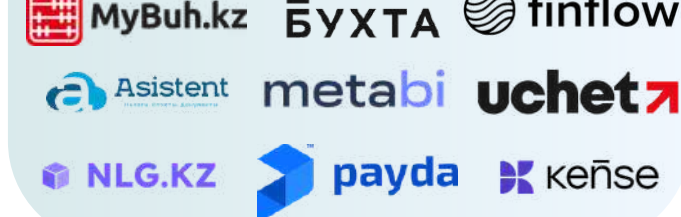
Қаржылық маркетплейс

Цифрлық несиелеу

ШОБ қаржы операциялары

Кредиттік скоринг

Онлайн-касса & POS

Исламдық қаржы

Дереккөз: AFSA, Қазақстан Ұлттық Банкі, RISE Research талдауы, 2026 жылғы шілде айындағы жағдай бойынша

Ескертпе: авторлар жобаларды олардың лицензиялары мен жария қолжетімді компания деректері негізінде санаттады, бұл олардың шынайы мәртебесінен өзгеше болуы мүмкін. Лицензияланған немесе реттеуші құмсалғыштағы компаниялардың барлығында бірдей белсенді веб-сайт немесе әлеуметтік желі парақшасы бола бермейді

Соңғы екі жылда Қазақстанның финтех-нарығы көптеген елдер үшін әлдеқайда ұзақ уақытты талап ететін үлкен жолды жүріп өтті

Бәсекелестік пайдаланушылық қосымшалар деңгейінен инфрақұрылымдық деңгейге ойысуда: қазіргі таңда бес банк сектор активтерінің 70%-ға жуығына иелік етеді, ал тұтынушылық төлемдердегі қолма-қол ақшаның үлесі әлемдегі ең озық цифрлық экономикалардың деңгейіне дейін төмендеді

Сол себепті FinTech AI Center өз рөлін орын алып қойған оқиғаларды баяндаудан емес, нарыққа алда не күтіп тұрғанын бағдарлауға көмектесуде деп біледі. Ашық банкинг (Open Banking), BaaS, реттелетін цифрлық активтер және ШОБ-қа арналған ендірілген қаржы қызметтері (embedded finance) – бұл банктер де, тәуелсіз ойыншылар да бәсекелестік артықшылықты әлі түпкілікті бекітіп үлгермеген бағыттар. Осы есеп нарықтың дәл осы шептегі қазіргі жай-күйін сипаттайды және қатысушыларға алдағы шешімдерді қабылдау үшін ортақ фактологиялық негіз береді

Сонымен бірге, осы зерттеу үшін жиналған мәліметтер – банк активтерінің құрылымынан бастап лицензияланған цифрлық активтер провайдерлерінің санына дейін – алғаш рет ұлттық реттеу режимін де, АХҚО режимін де қамтитын бірыңғай суретке біріктірілгенін атап өткім келеді. Бұл өте маңызды, өйткені соңғы уақытқа дейін нарық пен реттеуші жиі әртүрлі деректерге сүйеніп жұмыс істеді, бұл ортақ күн тәртібін қалыптастыруды қиындатты

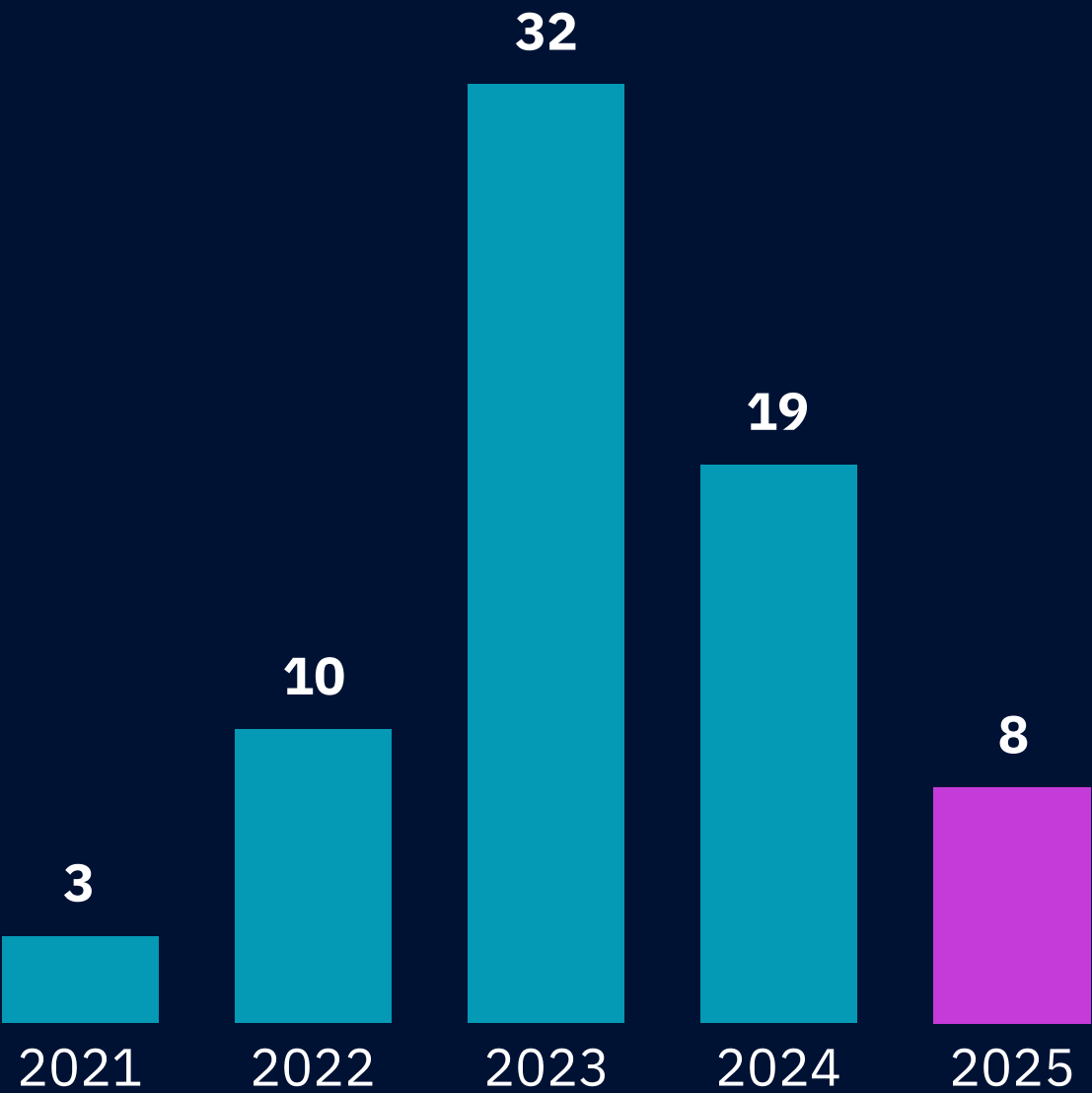
Нарық қатысушыларын, реттеушілерді және халықаралық серіктестерді біріктіретін институционалдық платформа ретінде FinTech AI Center үш негізгі бағытқа назар аударуды жалғастыруда: зерттеулер мен талдаулар, құрылымдалған салалық диалог және Central Asia Fintech Summit арқылы аймақтық ынтымақтастықты дамыту. Осы есептің тұжырымдары тек Қазақстанда ғана емес, бүкіл Орталық Азияда қаржылық технологиялардың болашағын айқындап отырған жандар үшін пайдалы болады деген сенімдемін

Диас Советканов
CEO, FinTech AI Center

Тұтынушылық қаржы қызметтерінде банк экожүйелері үстемдік еткен тұста финтехтегі венчурлық белсенділік төмен деңгейде қалып отыр, ал мәмілелердің басым бөлігі ерте сатыларда шоғырланған

Қазақстандағы расталған финтех венчур инвестициялары, \$ млн

Қазақстандық финтех стартаптары тартқан таңдаулы қаржыландыру раундтары, 2023–2025 жж.

Prosper Pay \$200 000 2023 – pre-seed	investbanq \$3 000 000 2023 – seed	SmartGas Заправка не выходя из авто N/D 2024 – N/D	Altbridge \$750 000 2024 – pre-seed
cardB \$15 000 000 2024 – seed	Bank4.me Investment. No fees N/D 2024 – N/D	Prosper Pay \$250 000 2024 – seed	öZEN \$290 000 2024 – bridge (seed)
Partners Pay Innovate Your Finances \$200 000 2024 – pre-seed	Paidax \$590 000 2024 – pre-seed	MOST FINANCE \$1 500 000 2024 – pre-seed	öZEN \$100 000 2025 – bridge (seed)
Prosper Pay \$1 800 000 2025 – pre-A	finflow \$500 000 2025 – pre-seed	investbanq \$3 000 000 2025 – pre-A	Partners Pay Innovate Your Finances \$300 000 2025 – bridge (seed)

Дереккөз: компаниялардың 2026 жылғы шілде айына деректері негізінде RISE Research талдауы
Ескертпе: таңдаулы раундтар көрнекілік үшін көрсетілген; диаграмма барлық расталған раундтарды көрсетеді

Финтехтегі бәсекелестік банктерден серіктестік экожүйелеріне ауысуда

Соңғы екі жылда Қазақстан нарығы елеулі эволюцияны бастан кешірді: егер бұрын банктер мен финтех-компаниялар бәсекелес ретінде қабылданса, бүгінде банктердің өзі финтехті дамытудың негізгі драйверіне айналды. Негізгі цифрлық сервистер банктік топтардың ішінде әзірленуде немесе банктердің экожүйелік моделін органикалық түрде толықтыратын стартаптарды сатып алу (M&A) арқылы жүзеге асырылуда. M&A мәмілелерінің белсенділігі осы модельді айқын көрсетеді. Halyk Bank re:Kassa сервисін сатып алып, Kundelik-пен стратегиялық ынтымақтастықты дамытуда, Kaspi Kolesa Group-ты өз құрамына біріктірді, ал Freedom Group бірнеше жыл ішінде әртүрлі нарықтарда 10-ға жуық технологиялық компанияны сатып алды. Мұндай мәмілелер қажетті құзыреттер мен клиенттік сегменттерді жылдам иемденуге, сондай-ақ экожүйенің дамуын жеделдетуге мүмкіндік береді

Таяудағы 3–5 жылда ірі банктер ЖИ-сервистерді, интеллектуалды процестер мен агенттік жүйелерді енгізген сайын, екінші эшелондағы банктерге тек өз ішінде әзірлеу арқылы бәсекелесу қиындай түседі. Мұндай жағдайда финтехтермен серіктестік құру азырақ инвестиция жұмсай отырып, инновацияларды жылдам енгізуге жол ашады. Реттеу шаралары жетіліп, Open API дамыған сайын және банктік емес қатысушылар қаржылық инфрақұрылымға кеңірек қол жеткізген сайын, көптеген технологиялық компаниялар төлемдік және жекелеген қаржылық сервистерді дербес ұсына алады. Бұл нарықта қуатты тәуелсіз финтех-ойыншылардың пайда болуына ықпал етеді

Инновациялық әлеуеті ауқымымен, реттеушілік талаптармен және ішкі процестермен шектелген ірі банктер үшін нарық қатысушыларын сатып алудың орнына ашық серіктестік модельдерін құру тиімдірек болады. Ал финтехтер, өз кезегінде, бір мезгілде бірнеше банкпен серіктес болудан пайда табады

Түптеп келгенде, бәсекелестік жекелеген банктер арасынан серіктестікке негізделген экожүйелер арасына біртіндеп ойысады, онда табыс нарықтың үздік шешімдерін біріктіру және серіктестік желілерді тиімді басқару қабілетіне байланысты болады

Жанара Изимова

Еуразиядағы қаржылық қызметтер саласындағы
консалтинг жетекшісі,
Директор, Strategy& (жаһандық PwC желісінің бөлігі)

Қаржылық және адам капиталын басқаруға арналған B2B инфрақұрылымы

Мәселе & шешім

Қолмен төлемдер, жұмысқа қабылдау және құжат айналымы HR мен қаржы командаларын шамадан тыс жүктейді, бұл бизнестің масштабталу жылдамдығын шектейді. Prosper Group төлемдерді, өтімділікті басқаруды, есеп пен есептілікті, фискализацияны және құжат айналымын бірыңғай тәулік бойы жұмыс істейтін цифрлық экожүйеге біріктіреді – операциялық жүктемені жойып, қызметкерлер мен мердігерлер тапқан табысына лездік қол жеткізеді

Өнім & технология

- Prosper EWA - есепке жүктеме түсірмейтін табыс еткен жалақыға қолжетімділік
- Prosper Jobs - өзін-өзі жұмыспен қамтығандарды басқару
- Gig & такси-парк төлемдері + EDMS, Yandex Pro-мен интеграцияланған (овердрафтпен)
- Prosper Pay Business (B2B) & Prosper Rent (автопарк ERP)

Клиенттер & пилоттар

- Wolt
- Choco
- Almaty Int'l Airport
- Kari
- Zammler
- Magnum
- BAT
- Arbuz.kz
- Kimex
- Sandoz

Белестер

- ✓ Қазақстанда EWA бойынша нарықтық стандартты орнатты
- ✓ Төрт жылда бір өнімнен 5+ бизнес-шешім экожүйесіне
- ✓ FinTech бойынша бірлескен R&D үшін KIMEP University-мен стратегиялық MoU

Дереккөз: Prosper Group ұсынған деректер негізінде RISE Research талдауы, 2026 жылғы тамыз жағдайы бойынша

Құрылған жылы
2022

Географиясы
Қазақстан

Сатысы
Scale

Команда
70

Негізін қалаушылар
Бейбіт Жантурин, Ерік Ашкенов

350+

қосылған компания саны

220+

платформа пайдаланушылары

\$2 млн

жалпы тартылған қаражат
(+ \$7млн облигация)

70x

2022 жылдан бері
команданың өсуі

“Заманауи экономика икемділік пен нақты уақыттағы шешімдерді талап етеді. Бизнес-процестерге сызықтық көзқарастар үлгере алмайды, финтехтер лезде әрекет етіп, өзгермелі еңбек нарығы үшін комплаенске сай, бейімделгіш инфрақұрылым құруы тиіс

**Бейбіт Жантурин,
Co-founder & CEO**

Özen Finance

Банктер көре алмайтын ШОБ үшін қаржылық инфрақұрылым

Мәселе & шешім

Қазақстандағы шағын және орта бизнес ЖІӨ-нің шамамен 38%-ын құрайды, бірақ банктер бұл бизнесті «оқи» алмайды – ресми есеп беру жоқ, ақша ағындары бейресми, циклдар бірнеше күнге созылады, ал мақұлдау апталарға созылады

Ozen несие қабілеттілігінің нақты белгілеріне негізделген сегменттік андеррайтинг арқылы қарыз алушыларды тартуды және бағалауды қамтамасыз етеді: жеткізушілермен қарым-қатынас, тауарлық-материалдық құндылықтар циклі, төлем тарихы және экожүйедегі белсенділік

Өнім & технология

Кепілсіз ШОБ үшін андеррайтинг қабаты

- Айналым капиталын қаржыландыру
- Жеткізу тізбегін қаржыландыру
- Шоттарды қаржыландыру
- ШОБ үшін BNPL

Клиенттер

- Базар сатушылары
- Жеткізу тізбегі қатысушылары
- ШОБ дистрибьюторлары
- Мұнай сервисі және ТМК
- Өнеркәсіптік тапсырыс берушілердің мердігерлері

Позициялау

Дамушы нарықтардағы ШОБ үшін ендірілген қаржыландыру – банктер көре алмайтын бизнес үшін

Дереккөз: Ozen ұсынған деректер негізінде RISE Research талдауы, 2026 жылғы шілде жағдайы бойынша

Құрылған жылы
2021

Сатысы
Seed

Негізін қалаушылар
Еркін Бердалин, Василь Ларин

Географиясы
Қазақстан

Команда
10+

\$45 млн

қаржыландыру көлемі

7 мың+

белсенді сатушы саны

80%+

қайта пайдалану

\$850 мың

тартылған қаражат
(Seed)

“Дәстүрлі қаржы жүйелері шағын бизнестің нақты жұмыс тәсіліне ешқашан бейімделмеген

Еркін Бердалин, Founder

Орталық Азия мен ТШСА аймағындағы ШОБ үшін ЖИ-мен күшейтілген CFO

Мәселе & шешім

Орталық Азия мен ТШСА* аймақтарындағы ШОБ толық жұмыс күнді қаржы директорын (CFO) ұстай алмайды, дегенмен ақша ағыны, бірлік экономикасы және жоспарлау бойынша «соқыр» жұмыс істейді. Таза ЖИ құралдары нәтиже бермейді – LLM дәлдігінің шектеулері дербес ЖИ-ді қаржылық шешімдер үшін сенімсіз етеді. Finflow-тың гибридті моделі қаржы сарапшыларын ЖИ платформасымен біріктіреді – әр сарапшының қуатын айына 3-тен 10+ ШОБ клиентіне дейін арттырып, шығынның аз бөлігіне CFO деңгейіндегі түсінік ұсынады

Өнім & технология

ЖИ-CFO платформасы: автоматтандырылған деректерді жинау (1C, жергілікті банк үзінді-көшірмелерін жіктеу), нақты уақыттағы Cashflow/P&L/Баланс, аналитика және несиеге дайындық – сарапшылық бақылаумен. Жаңалығы: ТМД/ТШСА үшін өңірлік деректер инфрақұрылымы (жаһандық бәсекелестерде жоқ интеграциялар), ішкі тестілеуден өтіп жатқан және банк экожүйелеріне енгізіліп жатқан меншікті қаржылық SLM, сондай-ақ банктік серіктестіктер арқылы дистрибуция – 300K ШОБ-ге қызмет көрсететін банкпен интеграция жалғасуда

Нарық & мүмкіндік

- Қазақстан, Өзбекстан және ТШСА аймақтарында дәстүрлі бухгалтерлік есеппен жеткіліксіз қамтылған 23М+ ШОБ
- 4 қабатты бәсекелік қорғаныс – дистрибуция, локалдық интеграциялар, меншікті ШОБ деректері, нормативтік сенім

Белестер

- ✓ Astana Hub резиденті
- ✓ Ірі жергілікті ШОБ банкімен коммерциялық пилот мақұлданды
- ✓ Orbit Startups портфелі
- ✓ Қосарлы АХҚО + Дубай құрылымы

Дереккөз: FinFlow ұсынған деректер негізінде RISE Research талдауы, 2026 жылғы шілде жағдайы бойынша
*ТШСА – Таяу Шығыс және Солтүстік Африка

Құрылған жылы
2023

Сатысы
Seed

Негізін қалаушылар
Дәулет Айтмаханов

Географиясы
Қазақстан, БАӘ

Команда
12

200+

белсенді клиенттер саны
(KZ/UAE/UZ)

\$500 мың

тартылған қаражат
(Pre-seed)

20%

клиенттер айлық өсімі

100%

CFO пайдаланушылары арасында
сақтап қалу көрсеткіші

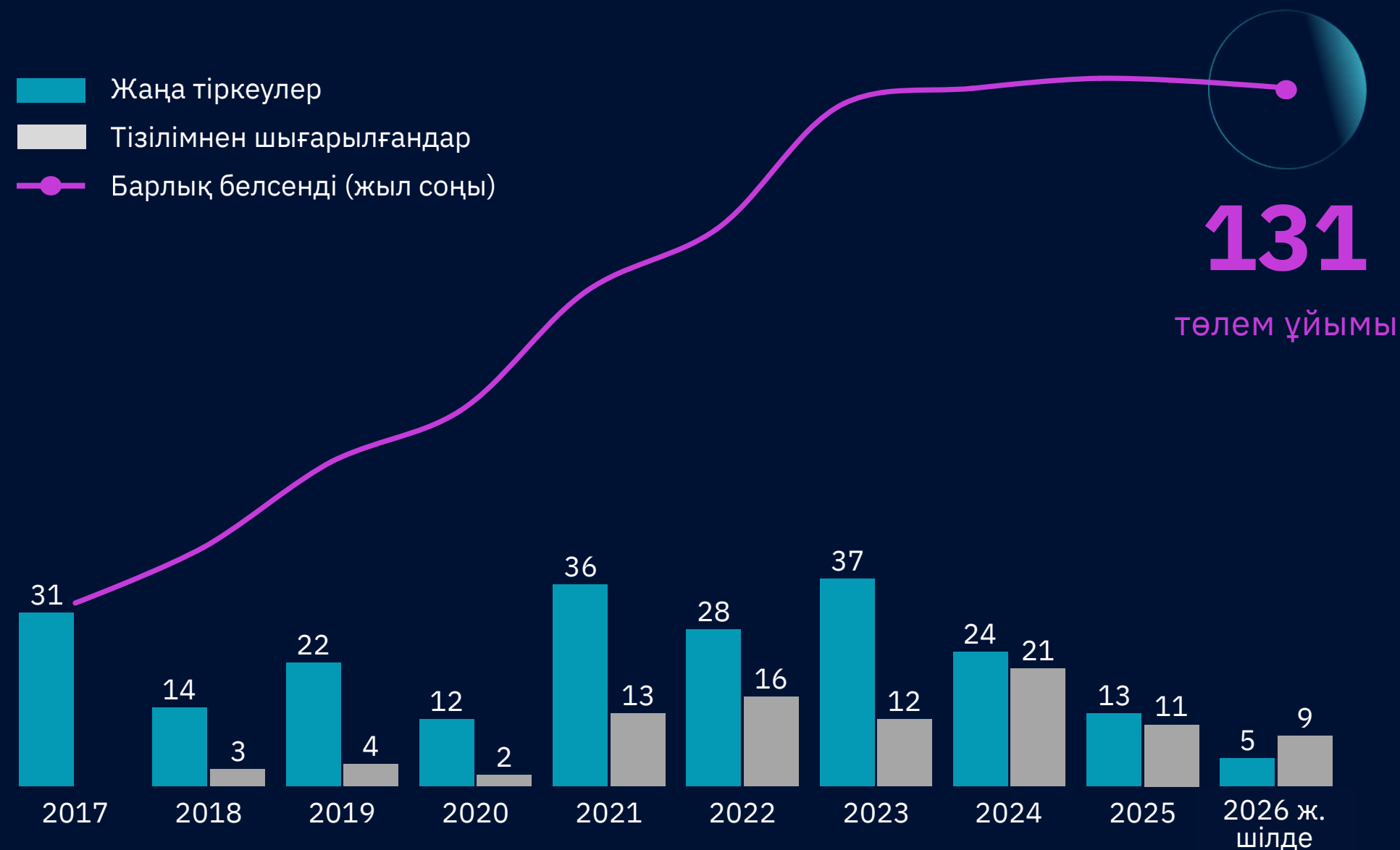
“Келесі толқын – бұл тағы бір төлем қосымшасы емес, әр шағын бизнесті қаржылық сауатты әрі тиімді ететін ЖИ. Біз құрып жатқан нарық осы

Дәулет Айтмаханов, CEO

Төлем финтехтері банктер өз көшбасшылығын нығайтқан сайын кішірейіп жатыр, ал жаңа реттеу бұл үрдісті кері қайтаруы мүмкін

Қазақстан төлем ұйымдары: нарық динамикасы, 2017 – 2026 ж. шілде

2025 жылы транзакциялар көлемінің жылдық өсімі (YoY) 22,2%-ды құрағанына қарамастан, төлем ұйымдары нарығы тарыла бастады. 2026 жылы тізілімнен шығару көрсеткіші алғаш рет жаңа тіркеулерден асып түсіп, белсенді ұйымдар санын 2025 жылғы шыңдық мәннен төмендетті.

Жаңа реттеу бұл динамиканы өзгертуі мүмкін. Бекітілген түзетулер **1-санаттағы Төлем ұйымы лицензиясын** енгізеді, бұл банктік емес қатысушыларға ұлттық төлем инфрақұрылымына кеңірек қол жеткізуге мүмкіндік береді. Лицензияланған субъектілер депозитер жинамай және несие бермей-ақ, электрондық ақшаны шығаруға, заңды тұлғаларға шот ашуға, RTGS, ACH, CBDC және жылдам төлем жүйелеріне (FPS) тікелей қосылуға, сондай-ақ халықаралық төлем карточкалары жүйелері шеңберінде эмитенттік және эквайрингтік қызметті жүзеге асыруға мүмкіндік алады.

Қазақстанның финтех картасы: төлемдер және эквайринг

Цифрлық төлемдер

Толық емес

Жаңа Базалық банк лицензиясы осы картадағы ең күшті қатысушылар – нақты транзакция көлемі мен жетілген комплаенсі бар қатысушылар үшін бизнесті өзгертеді. Ірі банктермен күнделікті транзакциялар үшін тікелей бәсекелесудің орнына, масштабталған төлем ұйымдары енді лицензияланған необанктерге айнарудың сенімді жолына ие болды – қолданыстағы процессинг қатынастарын толыққанды шот пен депозит қатынастарына айналдырады

Бұл нарық дәстүрлі банктердің айналасында шоғырланғаннан бері Қазақстан ұсынған **төлем провайдерінен лицензияланған челленджер** банкке дейінгі алғашқы сенімді жол

Интернет-эквайринг

Дереккөз: AFSA, Қазақстан Ұлттық Банкі, RISE Research талдауы, 2026 жылғы шілде айындағы жағдай бойынша
Ескертпе: Лицензияланған немесе реттеуші құмсалғыштағы компаниялардың барлығында бірдей белсенді веб-сайт немесе әлеуметтік желі парақшасы бола бермейді

tarlan.

Төлем инфрақұрылымын, банктерді, цифрлық платформаларды және күнделікті қызметтерді байланыстыратын технологиялық компания

Tarlan — төлем инфрақұрылымын, банктерді, цифрлық платформалар мен күнделікті сервистерді біріктіретін технологиялық компания. Оның қызметі төрт интеграцияланған бағыт бойынша ұйымдастырылған: Қазақстандағы төлем бизнесі, ЕО-дағы банктер мен суперапптарға арналған кірістірілген сервистер, кірістірілген фудтехке инвестиция ретіндегі «Gourmet» және реттелетін крипто-қызметтер. Компания барлық бағыттарда төлем процессингін, барамалы арналарды, SaaS-инфрақұрылымды және серіктестік экожүйелерде цифрлық қызметтерді дистрибуциялауды біріктіреді

Өнім

Төрт бизнес ағыны:

- 1. Төлем бизнесі.** Қазақстандағы онлайн-эквайринг, биллинг және баламалы төлем әдістеріне арналған, бірыңғай платформалық инфрақұрылымы. Бұл сервис реттелетін салаларға және транзакциялар көлемі жоғары секторларға: қаржы және сақтандыру мекемелеріне, коммуналдық компанияларға, автотұрақ кешендеріне және өмір сүру салтымен байланысты платформаларға қызмет көрсетеді
- 2. Кірістірілген сервистер.** Tarlan Connect — бұл банктерге бір интеграция арқылы банктік емес қызметтерді ұсынуға мүмкіндік беретін испандық SaaS-платформа. Ол халықаралық провайдерлерден 700-ден астам төлем сервистерін, соның ішінде телекоммуникациялық қызметтерді, ұялы байланысты, онлайн-ойын қызметтерін және т.б. ұсынады
- 3. Gourmet.** Gourmet — фуд-технология саласындағы стартап. Компания суперапптар ішіндегі ауқымды, кірістірілген сервис форматында пайдаланушыларға арналған мейрамханалық сервисті әзірлеуде. Бұл шешім пайдаланушыларға негізгі қосымшадан шықпай-ақ мейрамханаларды табуға және сыртта тамақтануға байланысты барлық әрекеттерді орындауға мүмкіндік береді. Gourmet платформасына 400-ден астам мейрамхана қосылған, ал сервистің 10 000-нан астам пайдаланушысы бар
- 4. Крипто-сервистер.** Төлем және сервистік инфрақұрылымның интеграциясын қамтамасыз ете отырып, ҚҰБ реттеуші құмсалғышы шеңберінде серіктестермен бірлесіп технологиялық шешімдерді жүзеге асырады: Bit2Cash — қолма-қол ақшаны цифрлық активтерге айырбастау сервисі; SteppeX — күнделікті қызметтерді төлеу үшін фиаттық валютаны цифрлық активтерге айырбастауға мүмкіндік беретін онлайн-конвертер

Дереккөз: Tarlan ұсынған деректер негізінде RISE Research талдауы, 2026 жылғы тамыз айындағы жағдай бойынша

Құрылған жылы

2018

Топ

EA Group Holding

Географиясы

Қазақстан, Испания

Сатысы

Scale

Негізін қалаушы

Андрей Седенко

100+

белсенді клиент

5x

2026 ж. 1-жартыжылдықта табыстың өсуі (жылдық)

\$10,6 млн

2025 жылғы табыс

Топ-3

Қазақстандағы банктік емес төлем ұйымдарының транзакция көлемі бойынша

PCI DSS

1-деңгейлі сертификация

Visa PayFac

сертификатталған

Қазақстанның финтехі маңызды белеске жетті: цифрлық төлемдер, мобильді банкінг және экожүйелік сервистер пайдаланушылардың күнделікті өмірінің ажырамас бөлігіне айналды

Қазіргі таңда нарық дамудың келесі кезеңіне қадам басуда. Мұндағы бәсекелестік тек пайдаланушы тәжірибесіне емес, сонымен бірге инфрақұрылым сапасына, стандарттардың ашықтығына және банктерді, бизнесті әрі пайдаланушыларды бірыңғай, қауіпсіз цифрлық ортаға біріктіру қабілетіне негізделетін болады

Біздің пайымдауымызша, таяу жылдардағы негізгі драйверлер Open API, банкаралық төлем шешімдері, цифрлық теңге, ендірілген қаржы қызметтері (embedded finance) және ШОБ-қа арналған қызметтер болады. Банктер үшін бұл дәстүрлі қаржылық өнімдер шеңберінен шығып, өз клиенттері үшін күнделікті платформаға айналу мүмкіндігін білдіреді. Ал бизнес үшін бұл – күрделі инфрақұрылымды дербес құру қажеттілігінсіз, цифрлық сату және төлем арналарына қол жеткізу

Меніңше, бүгінгі Қазақстан финтехінің күші технологияларды енгізу қарқынында ғана емес, сонымен бірге нарықтың өзара ықпалдастық ережелерін келісе алу қабілетінде жатыр. Масштабтаудың негізін қалайтын да – осы: төлемдер, сервистер, деректер және пайдаланушы тәжірибесі оқшауланған күйде емес, бірыңғай экожүйе ретінде жұмыс істегенде нәтиже береді. Tarlan Payments компаниясында біз өз рөлімізді банктер мен бизнесті қаржылық қызметтерді соңғы пайдаланушы үшін қарапайым, қолжетімді әрі құнды ететін технологиялар арқылы байланыстыратын инфрақұрылымдық серіктес ретінде көреміз

Андрей Седенко
CEO, Tarlan Payments

3

Banking-as-a-Service

Пилоттық режимде құрылған төлем арналары міндеттемелерге айналуда: QR, ашық API және деректер алмасудың барлығы 2027 жылға дейін заңды мерзімге ие

2023 ж. қараша

Open API пилоттық жобасы іске қосылды - 128 клиент, 3 қосымша, шот ақпаратымен алмасу

2025 ж. қараша

ҚҰТК-нің біртұтас банкаралық QR-ы іске қосылды

2026 ж. 18 шілде

Біртұтас QR бойынша мерзім орындалды - 19 шілдеде барлық бөлшек банктерде жалпыұлттық іске қосу

2027 ж. 1 қаңтар

Банктер мемлекеттік «Деректер витринасымен» интеграциялануға тиіс.

2024 ж.

Ауқымды кеңею: шоттарды агрегациялау, Ме2Ме және C2C сценарийлері, заңды тұлғалар, Open API құмсалғышы

2026 ж. 16 қаңтар

Банктер туралы жаңа заңға қол қойылды (2026 ж. 19 наурызда күшіне енді) - базалық банк лицензиясы (\$21 млн капитал, \$1,06 млрд активтер шегі (₸10 млрд / ₸500 млрд))

2026–27 жж.

Шоттарды агрегациялау және төлемді бастамалау пилоттан заңды міндеттемеге көшеді

2026 ЖЫЛҒЫ 19 ШІЛДЕДЕГІ БҮКІЛ ЕЛ БОЙЫНША ІСКЕ ҚОСУ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ ТӨЛЕМ АРНАЛАРЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫ

12 банк

Іске қосу кезінде телефон нөмірі арқылы C2C аударымдары іске қосылған (ҚҰТК банкаралық мобильді төлем жүйесі, ISO 20022), барлық банктер 2026 жылдың 19 шілдесінен бастап

3 банк

банкаралық QR-ына іске қосылған, барлық бөлшек банктері 2026 жылдың 19 шілдесінен бастап қосылған

15 банк

2026 жылдың 19 шілдесінен бастап бірыңғай QR қатысу келісімдеріне қол қойды

Платформаны кез келгені ұсынады. Лицензияны санаулысы ғана көтереді.

Қазақстанның тұтынушылық нарығының өсім әлеуеті таусылды: жалпы төлемдер көлеміндегі қолма-қол ақша үлесі 12%-ға дейін төмендеді. Енді өсім бір деңгей төмен – түпкі пайдаланушының қажеттіліктерін қамтамасыз ететін инфрақұрылымға ойысуда. Бұл пікірді нарықтың барлық қатысушылары бөліседі. Алайда, әзірге басты мәселе ескерусіз қалып отыр: осы деңгейде сатып алушылар нақты не сатып алып жатыр?

Ондай сатып алушылардың екі тобы бар. Біріншіден, бұл – топ-5 құрамына кірмейтін 18 банк: олар үшін негізгі банктік жүйені (core banking system) өз күшімен жаңарту немесе ауыстыру дайын шешімді сатып алғаннан қымбатқа түседі әрі ұзақ уақытты алады, ал бәсекелестік орта мұндай мерзімдерді кешірмейді. Екіншіден, бұл – банкке дейін клиенттің ақша айналымын көретін банктік емес платформалар (маркетплейстер, ERP-жүйелер, вертикальды SaaS-шешімдер). Екі тарап та платформаны жай ғана өз алдына сатып алып жатқан жоқ. Банк жүйенің не істейтінін сұрамайды; ол өту (трансформация) процесінің қалай ұйымдастырылғанын – оның қолданыстағы IT-архитектураға қалай кірігетінін, операциялардың қай ретпен көшірілетінін және бұл бірнеше жылдық қашықтықта қаншаға түсетінін сұрайды. Вендорды таңдау түрінде тұжырымдалған бұл сауал, мәнін алғанда, осы сұрақтарға жауап беру туралы өтініш болып табылады. Ондай жауапсыз жеткізілген платформа ескі шектеулерді жаңа қабыққа ауыстырудан арыға бармайды

Ал бұл өту процесі басқаға берілмейтін нүктеге тіреледі. Банк BaaS-инфрақұрылымды ұсынуы мүмкін, бірақ клиенттер алдындағы жауапкершілік банкте қалады. Реттеуші де интерфейс иесімен емес, лицензия ұстаушысымен өзара әрекеттеседі. Бұл міндеттемелер интеграция аяқталғаннан кейін де сақталады, сондықтан BaaS – бұл жай ғана өнімдер желісі емес, операциялық модель. BaaS-қа тек қосымша сату арнасы ретінде қарайтындар үш жыл ішінде бұл нарықтан кетеді

Руслан Еңсебаев
CEO, BCC Hub

Банктер инфрақұрылымын монетизациялаудың үш тәсілі бар: жабық экожүйелер, арнайы кәсіпорындық келісімдер және ашық API

1-МОДЕЛЬ

Кэптивті және M&A негізіндегі BaaS

НЕГІЗГІ ДРАЙВЕР

Ішкі синергияны барынша арттыру, пайдаланушыларды жабық экожүйелік циклдарда ұстап тұр

ТЕХНИКАЛЫҚ БАҒЫТ

- Меншікті Core-to-App API
- Өнімдер арасындағы бірыңғай сәйкестендіру тізілімдері
- Жабық корпоративтік деректер циклдары

2-МОДЕЛЬ

Корпорацияларға арналған арнайы ауыр салмақты BaaS

НЕГІЗГІ ДРАЙВЕР

Банктің бірігу және сатып алу периметрінен тыс жерде жұмыс істейтін тәуелсіз нарық көшбасшыларынан үлкен көлемдегі транзакцияларды алу

ТЕХНИКАЛЫҚ БАҒЫТ

- Терең GovTech пайплайндары
- Арнайы интеграциялар
- Жоғары жылдамдықты B2C төлем шлюздері

3-МОДЕЛЬ

Ашық BaaS

НЕГІЗГІ ДРАЙВЕР

Стандартталған API компоненттерін кең ауқымды B2B және финтех нарығына тарату арқылы банк инфрақұрылымын ауқымды түрде монетизациялау

ТЕХНИКАЛЫҚ БАҒЫТ

- Әзірлеушілерге арналған реттеуші құмсалғыштар
- Мобильді қосымшаның SDK-сы
- Стандартталған KYC / цифрлық сәйкестендіру
- Несие беру және қайтару

БааS ландшафтын төрт платформа анықтайды және олар негізінен кімнің қосыла алатындығымен ерекшеленеді

Толық емес

Нарықтық рөлі / ДНҚ

Финтех серіктесі

Цифрлық платформаларға арналған икемді, қоғамдастыққа ыңғайлы серіктес

White-label шешімдерінің провайдері

Тәуелсіз фронтендтер үшін қаржылық негіз

Инфрақұрылымдық қызмет

Үлкен, ауыр жүктемелі өңдеу және қаржы қозғалтқышы

Кешенді экожүйе

Банктік, брокерлік, сақтандыру және өмір салтының алуан түрлі қызметтерін үздіксіз біріктіреді

API-ға қол жеткізу философиясы

Ашық / Жалпыға ортақ құмсалғыш

Орта және ірі цифрлық бизнес үшін қолжетімді onboarding

Ашық / Платформаға негізделген

Тәуелсіз цифрлық брендтерге арналған көпшілікке арналған инфрақұрылым

Ашық / Кәсіпорын деңгейінде

Ірі нарық ойыншылары үшін стандартталған, көлемге негізделген кіру нүктесі

Ашық экожүйе

Барлық Қазақстан азаматтары үшін қолжетімді цифрлық онбординг, жекелендірілген жолдама бағдарламасы арқылы кеңейтілген

Мақсатты серіктес бейіні

Финтех-стартаптар, орта және ірі электрондық коммерция платформалары, цифрлық бөлшек сауда желілері

Технологияға негізделген финтех платформалары, B2B SaaS провайдерлері, цифрлық экожүйелер

Бірінші эшелондағы (Tier-1) корпоративтік платформалар, ұлттық цифрлық сервистер, реттелетін қаржылық делдалдары

Freedom Holding ішкі ұйымдары, нарықта үстемдік ететін платформалардың тіректері, стратегиялық GovTech бастамалар

Ерекше интеграциялар

Қазақстан финтехі оқшауланған өнімдерден ортақ инфрақұрылымға ойысуда

Мен таяу жылдары Қазақстандағы финтехтің дамуын айқындайтын бірнеше негізгі бағытты көріп отырмын. Соңғы жылдардағы елеулі трендтердің бірі – Banking as a Service негізінде құрылған цифрлық необанктер санының өсуі. Егер осыдан үш жыл бұрын мұндай қызметтерді шамамен бір ғана банк ұсынса, қазір 4–5 банк өз лицензиясын, процессингі мен инфрақұрылымын ұсынуда. Бұл финтехтерге, соның ішінде нишалық банктерге, өздерінің цифрлық өнімдерін жасауға мүмкіндік береді. Бұл модель барған сайын танымал болып келеді. Ол Оңтүстік-Шығыс Азия мен Кореяда көрінгендей, масштабтау кезінде өзін өте жақсы көрсетеді. Қазақстан нарығы көлемі жағынан кішірек, бірақ бұл бағыт әлі де зор келешекке ие

1-санатты Төлем ұйымының лицензиясы қосымша мүмкіндіктер ашады. Мұндай ұйымдар өздерінің есеп айырысу шоттарын аша алады, сондай-ақ өз өнімдерінің тізімін және табыс көздерін кеңейтуге мүмкіндік алады

Жеке қарқынды дамып келе жатқан тренд – криптовалюталар мен токенизация. Бұл салада жаңа ренессансты байқап отырмыз: банктердің өздері стейблкоиндерге, активтерді токенизациялауға және басқа да құралдарға байланысты бастамаларды іске қосуда

Тағы бір маңызды өзгеріс – банктер мен финтехтер арасындағы синергияның нығаюы. Қазақстандық банктер, ең алдымен, қалыптасқан клиенттік базасы, технологиясы немесе банк үшін айқын құндылығы бар жобаларға қызығушылық танытуда - бұл классикалық венчурлық инвестициялау емес

Сондай-ақ ірі банктік емес платформалар ішіне ендірілген қаржылық қызметтер, ШОБ-қа арналған финтех және B2B-экожүйелер үлкен келешекке ие. Сонымен бірге, бірыңғай QR-код пен Цифрлық теңге нарықтың әрі қарай дамуы үшін жаңа төлем арналары мен инфрақұрылымын біртіндеп қалыптастыруда

Әсем Болатжан

Премьер-Министр Орынбасарының кеңесшісі,
CEO, Women in tech Kazakhstan

Енді бизнес жеке банктік модульдерді екі-үш апта ішінде қоса алады немесе шамамен он апта немесе одан да көп уақыт ішінде толық цифрлық банкті іске қоса алады

Сәйкестендіру, комплаенс және GovTech

- Цифрлық сәйкестендіру
- Цифрлық онбординг
- КҮС
- GovTech
- Мемлекеттік деректерді интеграциялау

Шоттар және деректер инфрақұрылымы

- Шот ашу
- Көпвалюталық
- Деректер және шот ақпаратының API интерфейстері

Ендірілген қаржыландыру

- Ендірілген несиелеу
- BNPL жүйелері

Төлемдер, карталар және токенизация

- Эквайринг және процессинг
- Ақша аударымдары және P2P/B2B арналары
- Виртуалды және пластикалық карталарды шығару
- Мобильді әмияндарды токенизациялау (Apple Pay, Google Pay, Samsung Pay)

B2B қабаты (2026 жылы пайда болды)

- Келісімді басқару (ҚҰБ ашық банктік келісім тізілімімен сәйкестендірілген)
- Эскроу, факторинг және маркетплейстерге арналған шот-фактура API интерфейстері BaaS-ты бөлшек төлемдерден ШОБ айналым капиталы сценарийлеріне қарай кеңейтеді

Интеграцияның әдеттегі мерзімі

Бөлек модульдер/
процестер

2–3 апта

Дайын цифрлық
банк

10+ апта

“Модульге екі-үш апта жұмсау - бұл шынайы көрсеткіш, бірақ уақыт санағы ертерек басталады. Практикалық өлшем - өндірістегі алғашқы транзакцияға дейінгі уақыт, оған онбординг, КҮВ, дау процесі және соңғы тұтынушыға кім жауап беретіні туралы келісім кіреді. Техникалық интеграция сирек жағдайда кедергі болып табылады

Асқар Жакенов
Бизнесті дамыту және сату
жөніндегі директор, BCC Hub

ВСС Hub: Қазақстанның Open API көшбасшысынан платформалық бизнеске көшу

Bank Center Credit өзінің Open API интерфейсін 2018 жылы іске қосып, 2019 жылдың мамырында өнеркәсіптік пайдалануға енгізді – бұл Қазақстандағы алғашқылардың бірі. ВСС Hub енді оны өнім ретінде нарыққа шығарады

Әзірлеуші порталында 18 API тобы және 22 өнім бар, өтінімнен бастап құмсалғышқа дейін бір-үш күн ішінде қосу мүмкіндігі бар. Қамту бәсекелестер бөлшек сауда төлемдеріне тоқтайтын B2B және regtech примитивтеріне бағытталған: маркетплейстерге арналған шот-фактура, эскроу, факторинг, ипотеканы тіркеу және Ұлттық банктің ашық банктік келісім шеңберіне сәйкес келетін Digital Consents API

API деңгейінен тыс, ВСС Hub банктің өз жүйелерін дәл осылай пакеттейді: ЕРК – BPMN оркестрациясы және кодсыз процестің өзгерістері бар бірыңғай өнім конвейері – және бөлшек сауда, корпоративтік, исламдық және кіші сегменттерге арналған White-label банк платформалары. Бұл Bank CenterCredit жұмыс істейтін, сыртқы банктерге және цифрлық платформаларға жеткізілетін өндірістік стек

950+

ВСС Hub мамандары; финтех жеткізу саласында 10 жылдан астам тәжірибе

90+

топ және серіктес периметрі бойынша жүзеге асырылған жобалар

2019 жыл

Өндірістегі ашық API платформасы – Қазақстандағы алғашқылардың бірі

18/22

Әзірлеуші порталындағы API топтары мен өнімдері

4

White-Label банк платформалары – бөлшек сауда, корпоративтік, исламдық, кіші

1,9 млн

өндірістік жағдайда ай сайынғы белсенді пайдаланушылар; операциялардың ~80%-ы цифрлық; жылына 100 миллионнан астам транзакция

4

Цифрлық активтер

Қазақстандағы цифрлық активтердің эволюциясы: ауызша ескертулерден ұлттық және АХҚО деңгейіндегі қосарлы құқықтық базаға дейін

Толық емес

Деңгей	Сұр аймақ		АХҚО ережесі				Ұлттық деңгейдегі реттеу
	Ұлттық деңгей		АХҚО				
Деңгей	2014–2018 Ұлттық банктің криптовалюта тәуекелдері бойынша ескертулері		2020 «Цифрлық активтерді» кодификациялау АХҚО аясымен шектелген қамтамасыз етілмеген цифрлық активтер	2021 Қытайдағы тыйымнан кейін майнерлердің жаппай ағыны	2022–2023 Пилоттық жоба: қазақстандық банктер және АХҚО криптобиржалары 2022 Цифрлық майнингке салық салу 2023 «Қазақстан Республикасындағы цифрлық активтер туралы» заң	2025 Президенттік тапсырма: ұлттық ауқымдағы цифрлық активтер Alatau CryptoCity туралы жария ҚҰБ Цифрлық активтер бойынша реттеуші құмсалғыш белгілеуі Мемлекеттік криптовалюта резерві туралы мәлімдеме	2026 Ұлттық режимнің енгізілуі (1 мамыр), Президент жарлығы: 2026–2028 жж. салықтық жеңілдіктер, сауда есептесулеріндегі стейблкоиндер, DeFi бойынша жол картасы (7 шілде) Ұлттық банк алтын және валюта қорларынан \$350 млн дейінгі ұлттық криптовалюта резервін мақұлдады, ол тікелей монета сатып алудың орнына криптоэкожүйе құралдары арқылы инвестицияланады «Алатау қаласының ерекше құқықтық режимі туралы» Конституциялық заң Ұлттық банк криптовалюта индустриясы үшін бірыңғай үйлестіру орталығын жариялады
	2015 «Астана халықаралық қаржы орталығы туралы» (АХҚО) Конституциялық заң	2018 АХҚО-ның ресми ашылуы	2019 АХҚО-ның қаржы технологиялары ережелері 2021–2022 FinTech Lab құмсалғышы аясындағы алғашқы DASP лицензиялары	2023 АХҚО-ның цифрлық активтер «Жасыл тізімі»	2024 АХҚО-ның цифрлық актив қызметі жөніндегі ережелері (DAA) АХҚО-ның стейблкоиндер және STO негіздері АХҚО-дағы алғашқы толық DATF лицензиялары АХҚО токенизацияланған тауарлар үшін нормативтік база	2025 Қайта қаралған DAA ережелері «Providing Money Services» негізі (1-кезең) Фиатпен қамтамасыз етілген стейблкоин шығаруға арналған алғашқы лицензия Орталық Азиядағы алғашқы жария Биткоин-ETF листингі	2026 «Providing Money Services» негізі (2-кезең) FinTech Lab қосымшасы бір кезеңге дейін жеңілдетілді

Дереккөз: adilet.zan.kz, AIFC/AFSA актілер тізілімі, Қазақстан Ұлттық Банкінің цифрлық активтер негізі, RISE Research талдауы, 2026 ж. шілдедегі жағдай бойынша. Ескертпе: DASP – цифрлық актив қызметінің провайдері. DATF – цифрлық активтермен сауда алаңы. AFSA – Астана қаржы қызметтері әкімшілігі (АХҚО реттеушісі). Өзгеше көрсетілмеген жағдайда, негіздер үшін көрсетілген жыл олардың күшіне енген жылын білдіреді

2026 жылдың мамыр айынан бастап криптовалюта ұлттық деңгейде де реттеледі, Ұлттық банк АХҚО-дан тыс провайдерлерді лицензиялайды

Реттеушілік қадағалаудың бөлінісі

- Жалпы құқық бойынша АХҚО ішіндегі ЦА айналымын реттейді
- АХҚО шеңберінде ЦАҚК-ге лицензия береді
- FinTech Lab құмсалғышын басқарады

28 ЦАҚК **215** мың ЦАҚК клиенттері, 2025 ж.

\$10,6 млрд ЦАҚК транзакция көлемі, 2025 ж.

АХҚО

Қазақстан
Ұлттық Банкі

Қаржы нарығын
реттеу және дамыту
агенттігі

- ЦА айналымын реттейді
- АХҚО-дан тыс ЦА қызметін жеткізушілерді қадағалайды
- Реттеуші құмсалғышты басқарады
- ЦҚА айналымын реттейді, стейблкоиндерді қоспағанда

33 құмсалғыш пилоттық жобалары

73 уәкілетті қамтамасыз етілмеген ЦА

толық реттелетін ЦҚА платформасы және ЦА сауда платформасының алғашқы операторы

Ұлттық деңгей

2026 жылғы 1 мамырдағы жаңартулар

Кешенді нормативтік база ресми түрде күшіне енді, ұлттық юрисдикция үшін нақты ережелер мен лицензиялау құрылымдарын белгіледі, ал АХҚО өзінің құқықтық режимі бар юрисдикция ретінде бөлек жұмыс істеуді жалғастыруда.

Цифрлық активтердің (ЦА) түрлері

- Қамтамасыз етілмеген цифрлық активтер (криптоактивтер)
- Цифрлық қаржы активтері (ЦҚА):
 - ақшамен қамтамасыз етілген стейблкоиндер
 - токенделген шынайы активтер
 - дәстүрлі қаржы құралдарының цифрлық түрлері

Цифрлық активтерге қызмет көрсетушілер (ЦАҚК)

- DFA платформаларының операторлары (шығару және өңдеу)
- DA сауда платформаларының операторлары (криптобиржалары)
- Қамтамасыз етілмеген DA биржаларының операторлары

Екі юрисдикцияда 50-ден астам реттелетін провайдер жұмыс істейді, және жаңа режим әлеуетті қатысушылар шеңберін кеңейтуге бағытталған

АХҚО юрисдикциясы

Биржалар

Брокерлік қызмет

Төлемдер

Стейблкоиндер

Биржа қызметтері

Ұлттық юрисдикция

Толық емес

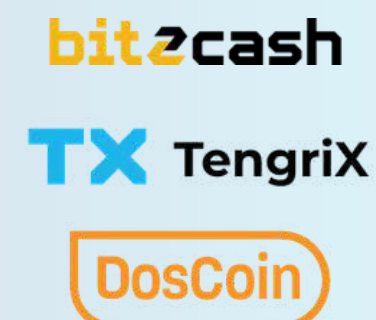
Биржалар

Төлемдер

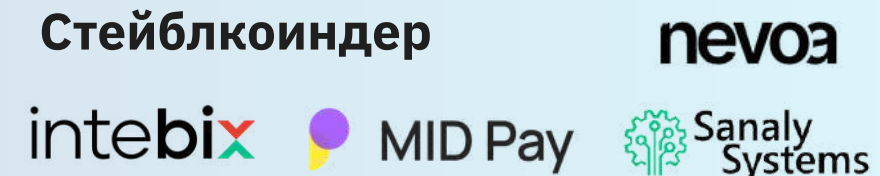
Биржа қызметтері

Токенделген шынайы активтер

Стейблкоиндер

Кастодиандар

DFA платформасы

Токенделген ҚҚ

Дереккөз: AFSA, Қазақстан Ұлттық Банкі, RISE Research талдауы, 2026 ж. шілдедегі жағдай бойынша

Ескертпе: ҚҚ - қаржы құралдары (FI). Авторлар жобаларды олардың лицензиялары мен жалпыға қолжетімді компания деректеріне негіздеп жіктеді, бұл олардың шынайы мәртебесінен өзгеше болуы мүмкін. Барлық лицензияланған немесе реттеуші құмсалғыштағы компаниялардың белсенді веб-сайттары немесе әлеуметтік медиа-профильдері бола бермейді. Кейбір провайдерлер (мысалы, KASE, Bybit, Intebix) юрисдикциялар бойынша қос лицензияланған және бір рет есептеледі

Мемлекеттік құмсалғыштар токенизация, стейблкоин және крипто төлемдер саласындағы алғашқы пилоттық жобаларды қабылдап жатыр

Цифрлық активтерге қатысты таңдалған бизнес-кейстер

Толық емес

Әлемдегі алғашқы Solana стейкингтік ETF

AIX әлемдегі алғашқы спот Solana ETF-те стейкингпен сауда жасауды ұсынады – Fonte Solana Exchange Traded Fund (2025 ж. қыркүйек)

Теңгемен номинацияланған алғашқы стейблкоин

Ұлттық банктің реттеуші құмсалғышында теңгемен қамтамасыз етілген стейблкоин (KZTE) пилоттық жобасы іске қосылды (2025 ж. қыркүйек)

Крипто QR төлемдерінің пилоттық жобасы

Bybit 2025 жылы Ұлттық банктің реттеуші құмсалғышында пилоттық жобаны жариялады. Alatau City Bank & Binance алғашқы сынақ төлемін аяқтады (2026 ж. сәуірі)

Стейблкоиндердегі алғашқы реттеуші алым

Пилоттық жобаның бөлігі ретінде AFSA өзінің алғашқы реттеуші алымын SkyBridge Digital Finance компаниясынан Bybit инфрақұрылымы арқылы USDT-де алды (2025 ж. қазан)

Тазартылған алтынды токенизация бойынша пилоттық жоба

Ұлттық банктің тазартылған алтынын токенизация бойынша пилоттық жоба реттеуші құмсалғышта мақұлданды (2025 ж. желтоқсан)

Алғашқы жылжымайтын мүлік токенін шығару

Ұлттық банктің реттеуші құмсалғышында коммерциялық жылжымайтын мүлік токенизацияның пилоттық жобасын іске қосу (2026 ж. ақпан)

Дереккөз: RISE Research талдауы, 2026 ж. шілдедегі жағдай бойынша жария деректерге негізделген
Ескерту: AIX - Астана халықаралық биржасы (АХҚО). Жақшадағы күндер баспасөз хабарламаларын көрсетеді

Нарық өсті. Енді бәсекелестік кезеңі басталды

Үш жыл бұрын «Қазақстандағы крипто» ұғымы майнингтік фермаларды және көлеңкелі P2P-ағындарымен үздіксіз күресті білдіретін. 2026 жылы бұл реттелетін инфрақұрылымды, жаһандық серіктестіктерді және токенизация бағытындағы нақты жобалар ағынын білдіреді.

Мен түбегейлі бетбұрысты деп санайтын негізгі белестер: АХҚО-ның нарыққа юрисдикциялық негіз қалаған цифрлық активтердің сенімді әрі тереңдетілген нормативтік базасын құруы; Ұлттық банктің финтех-құмсалғышы аясында жаһандық төлем желілерімен біріктірілген және ашық блокчейн-инфрақұрылымында жұмыс істейтін Қазақстандағы алғашқы реттелетін теңгелік стейблкоиндердің шығарылуы; Қазақстан қор биржасының (KASE) цифрлық активтер кеңістігіне ресми түрде енуі (бұл елдің басты қаржылық инфрақұрылымының дамуға дайын екенін білдіреді); сондай-ақ жылжымайтын мүлікті, бағалы қағаздарды және тауарларды халықаралық капиталға дәстүрлі нарықтар қамтамасыз ете алмайтын тәсілдермен ашатын шынайы активтерді токенизациялауға бағытталған алғашқы, бірақ жеделдеп келе жатқан қозғалыс.

Алда не күтіп тұрғаны бәрі бірдей жайлы бола қоймас. Бірінші эшелондағы жаһандық криптобиржалар Қазақстанға жергілікті платформалардың көбі бәсекелесе алмайтын өтімділікпен, брендтің танымалдығымен және технологиялық бюджеттермен келуде. Кейбір ойыншылар бірігеді (консолидацияланады). Басқалары жабылады. Нарықта тек халықаралық ойыншылар оңай қайталамайтын артықшылықтарға ие компаниялар ғана аман қалады: олар – жылдар бойы қалыптасқан реттеушілермен терең қарым-қатынас, жергілікті нарықтарға бейімделген шынайы активтерді токенизациялау мүмкіндіктері және қазақстандық активтерді ешбір шетелдік қатысушы өзі құрастырып әуре болмайтын жаһандық өтімділік пулдарына қосу қабілеті.

Бес жылдан кейінгі табыс абстрактілі емес, нақты сипатқа ие: отандық активтер – қор үлестері, тауарлық роялти, жылжымайтын мүліктегі үлестер – халықаралық инвесторларға ончейн (on-chain) форматында қолжетімді болып, есеп айырысулар теңгелік стейблкоинмен жүргізіледі. Бұл қиял емес. Бұл – қазірдің өзінде іске асырылып жатқан жол картасы.

Талғат Досанов
Жетекші, Network School
Жетекші, Solana Superteam

5-БӨЛІМ

5

Жасанды интеллект

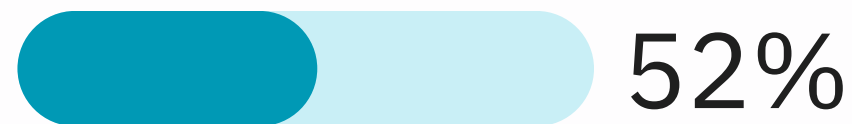

FINTECH IN KAZAKHSTAN 2026

Банк секторы – ЖИ-ді енгізудегі әлемдік көшбасшы, ал Қазақстан банктерінің төрттен үш бөлігі оны әртүрлі салаларда қолданады

Әлемдік үрдістер

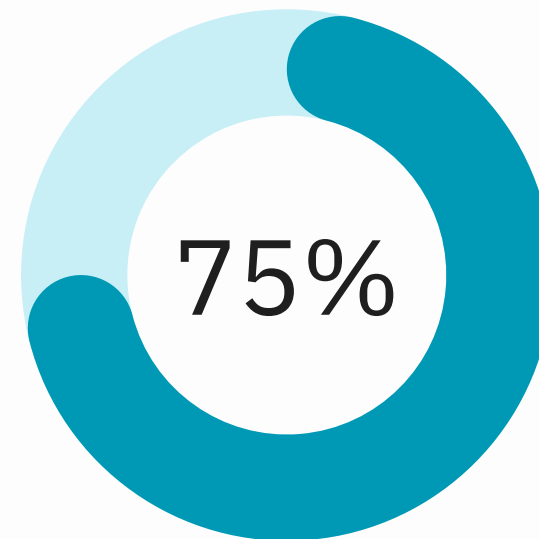
қаржылық қызмет көрсететін фирмалар генеративтік ЖИ пайдаланады

қаржылық қызмет көрсететін фирмалар (ЖИ қолданатын) кірістің өсуі туралы хабарлайды

қаржылық қызмет көрсететін фирмалар (ЖИ қолданатын) операциялық шығындардың азаюы туралы хабарлайды

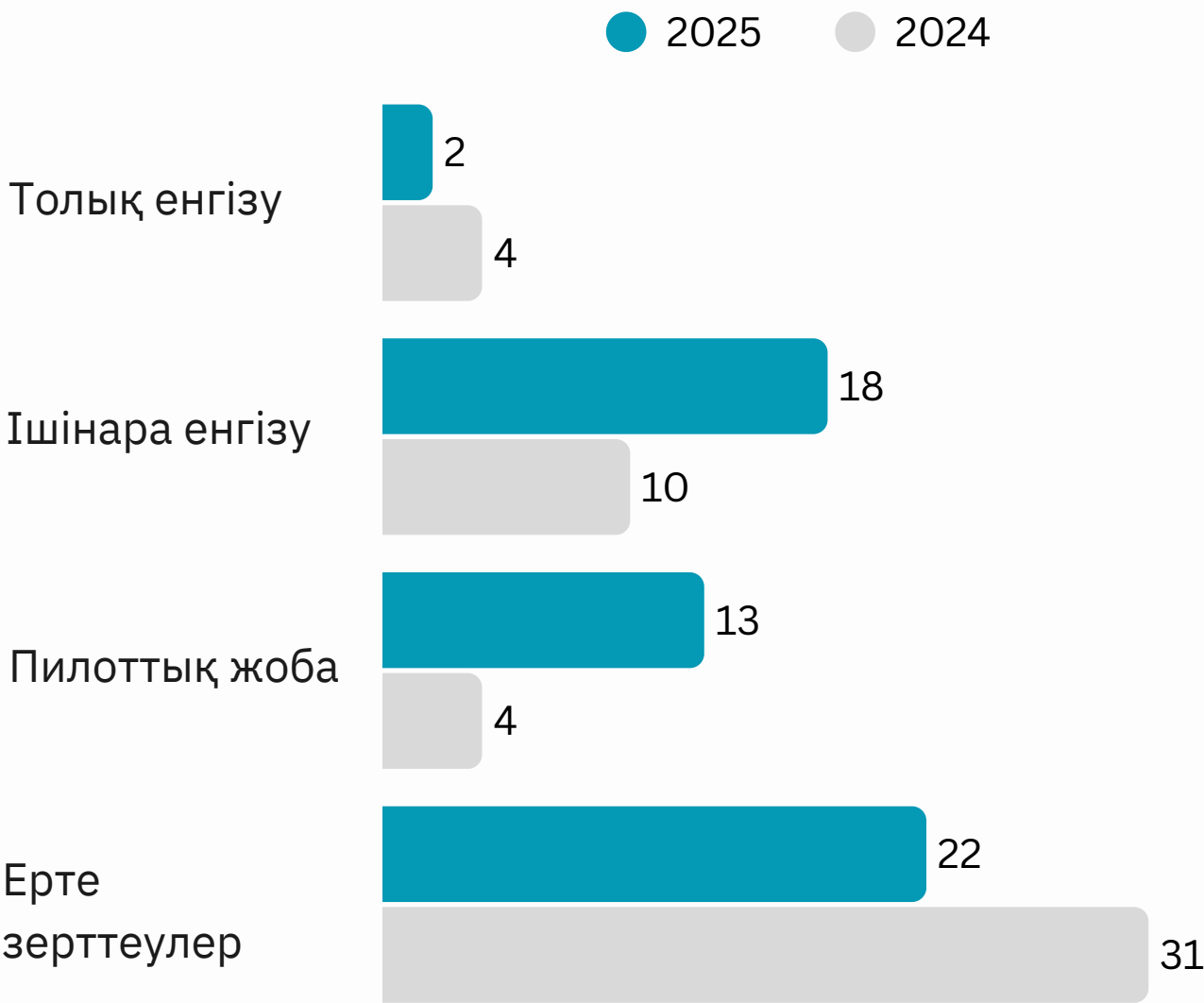
Қазақстан банктерінің 75%-ы несиелік скоринг, антифрод және маркетинг сияқты салаларда ЖИ-ді қазірдің өзінде қолданады

Қазақстандық банктер ЖИ енгізуді мына факторлардың есебінен ілгерілетуде:

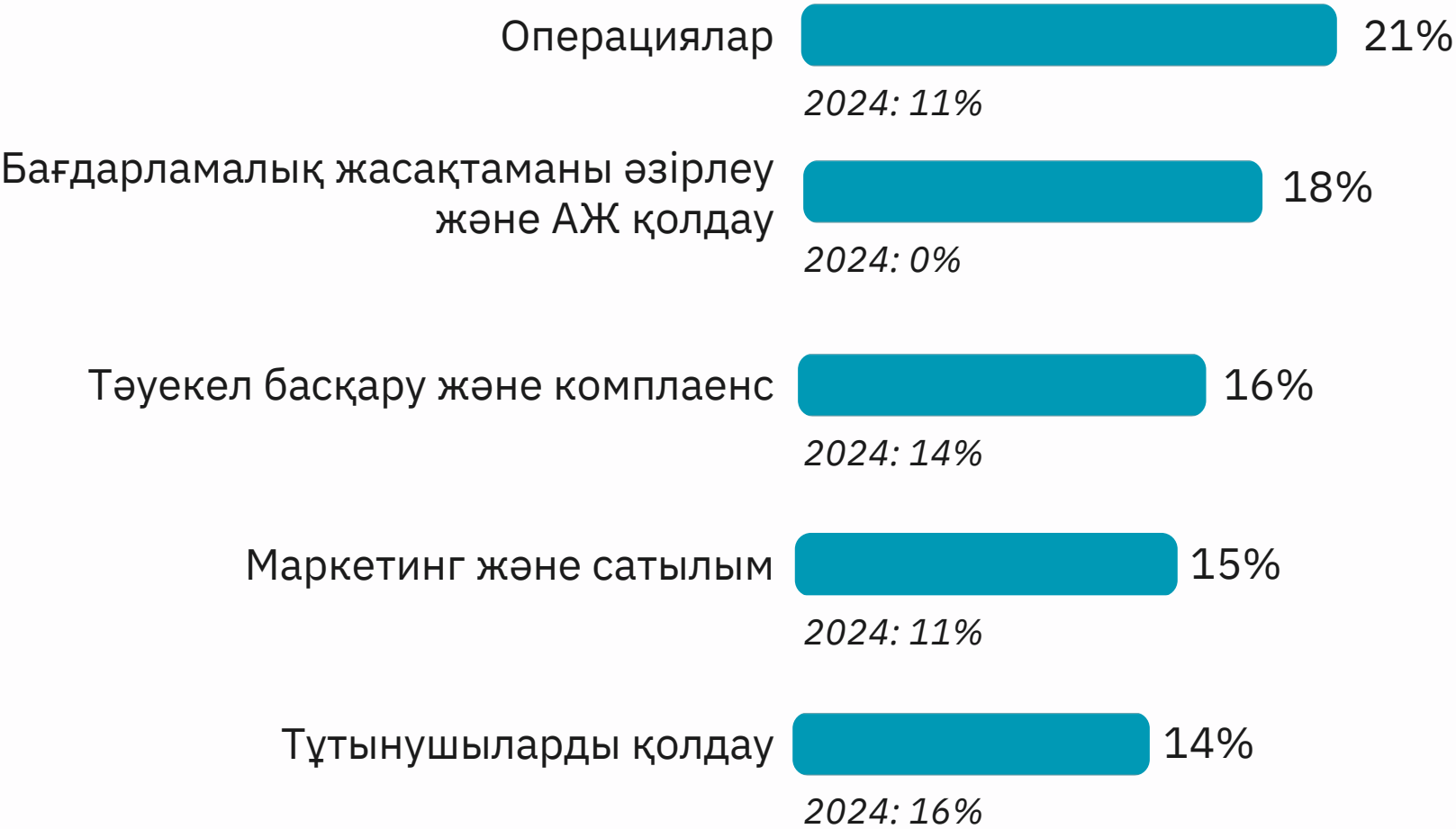
- Үлкен және цифрлық технологиялармен жұмыс істейтін клиенттер базасы және мобильді/цифрлық банкингтің күшті енуі
- Жоғары маржалы цифрлық қаржы қызметтеріне және экожүйелік модельге әртараптандыру
- Тиімділікті арттыру, шығындарды азайту, тәуекелдерді/сәйкестік бақылауын күшейту үшін нарықтық/реттеушілік қысымдар
- Жасанды интеллектке негізделген пайдалану жағдайлары үшін негіз болатын цифрлық инфрақұрылымға инвестиция салу

Жасанды интеллектті енгізу зерттеу кезеңінен практикалық қолданысқа өтуде, ал негізгі назар ішкі операциялық процестерге ойысуда

Іске асыру кезеңдері, ұйымдар саны

ЖИ ең көп қолданылатын 5 саласы, 2025 (барлық респонденттердің үлесі)

ЖИ-ті енгізу бағыты тұтынушыларға бағытталған қолдану сценарийлерінен ішкі операциялық қызмет пен технологияларға қарай ауысуда: операциялық қызмет үлесі 11%-дан 21%-ға дейін, ал бағдарламалық жасақтаманы әзірлеу және ақпараттық жүйелерді қолдау көрсеткіші 0%-дан 18%-ға дейін өсті.

Дереккөз: 2026 жылғы ақпандағы жағдай бойынша қаржы нарығының 95 қатысушысы арасында жүргізілген ҚҰБ сауалнамасы
Ескертпе: АЖ қолдауы = Ақпараттық жүйелерді қолдау

Бұл есеп RISE Research-тің меншікті деректер базасы, мемлекеттік тізілімдер (ҚҰБ төлем ұйымдары, электрондық ақша және МҚҰ тізілімдері, AFSA/АХҚО тізілімі), реттеуші органдар мен эмитенттердің деректері (ҚҰБ, ҚНРДА, AFSA, Kaspi.kz, Freedom Holding, Halyk Bank) және халықаралық деректер жиынтықтарымен (Дүниежүзілік банк Global Findex 2025, Worldpay GPR, БҰҰ электрондық үкімет шолуы 2024, ХВҚ WEO) негізінде әзірленді

Финтех-карта 2026 жылғы шілде–тамыз аралығында нарық қатысушылары арасында жүргізілген ашық сауалнама негізінде жасалды. Компаниялар деректерді ашық өтінім нысаны арқылы өздері ұсынды, ал жауаптар ресми тізілімдерге (ҚҰБ, AFSA/АХҚО) сәйкестігі бойынша тексерілді. Бұл мәліметтер нарық қатысушыларымен және реттеушілермен өткізілген 10-нан астам сұхбатпен толықтырылды. Картаға енгізу критерийлері: Қазақстанда қаржылық қызметтерді заңды түрде ұсынатын немесе жеңілдететін, не Қазақстан азаматтары негізін қалаған тәуелсіз технологиялық компаниялар, сондай-ақ қаржылық емес топтардың корпоративтік финтех-жобалары; банктер картада бөлек көрсетілген. Компаниялар деңгейіндегі деректер тек жинақталған түрде жарияланады – картада компанияның болмауы оның нарықта жоқ екенін білдірмейді

Шектеулер: сауалнама ерікті түрде ақпарат ұсынуға негізделген, сондықтан қатысушылар құрамы нарықтың ашық медиа-кеңістігінде белсенді компаниялар жағына қарай басымырақ. Тізілімдерге негізделген көрсеткіштер (мысалы, ҚҰБ төлем ұйымдары, МҚҰ лицензиялары) белгіленген күндегі реттеушінің деректерін көрсетеді және компаниялардың нарыққа нақты шығуын немесе одан кетуін кешігіп көрсетуі мүмкін. Компаниялардың ақпаратты ашу деректерінен алынған көрсеткіштер (Kaspi.kz, Freedom Holding, Halyk Bank, Tarlan, Prosper Pay, Özen, FinFlow және т.б.) компаниялардың 2026 жылғы шілдедегі есептеріне сәйкес келеді және RISE Research тарапынан тәуелсіз аудиттен өтпеген

Есептеу қағидаттары: көрсеткіштер қолжетімді соңғы күнге, негізінен 2026 жылғы шілдеге сәйкес келтірілген; нарық оқиғалары 2026 жылғы 21 шілдеге дейін қамтылған, ал негізгі корпоративтік нәтижелер 2026 жылдың II тоқсанындағы есептерден кейін жаңартылды. АҚШ долларына айырбастау үшін деректер шыққан күндегі ҚҰБ бағамы пайдаланылды: ₸342/\$ (2016 ж. орташа), ₸470/\$ (2024 ж. орташа), ₸521,6/\$ (2025 ж. орташа), ~₸470/\$ (2026 ж. шілде). Нарықтық бағалаулар ғана бар жерде олар бағалау ретінде белгіленген; басқа елдермен салыстырулар әртүрлі әдістемелерді біріктіруі мүмкін, сондықтан олар индикативті (бағдарлаушы) ретінде көрсетілген

ҚҰҚЫҚТЫҚ ДИСКЛЕЙМЕР

Қазақстан финтех нарығы есебі RISE Research-тің меншікті деректер базасын, нарықтық сауалнамаларды, сарапшылық сұхбаттарды және ашық көздердегі деректерді пайдалана отырып жүргізілген зерттеу негізінде әзірленді. Мәліметтердің дәлдігі мен сенімділігін қамтамасыз етуге ұмтылғанымызбен, ұсынылған ақпарат өзгеруі мүмкін және ол түпкілікті немесе толық сипатқа ие деп қаралмауы тиіс

Бұл есепте ұсынылған деректер мен талдамалық материалдар RISE Research компаниясы мен оның серіктестерінің интеллектуалдық меншігі болып табылады. RISE Research пен оның серіктестеріне тиісті сілтеме жасалған жағдайда, осы есептегі ақпарат пен деректермен бөлісуді құптаймыз. Дереккөзді көрсетпей ақпаратты пайдалануға рұқсат етілмейді. Рұқсатсыз пайдаланғаны үшін заңды шаралар қолданылуы мүмкін

